יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הײַנט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 173	Łódź, Czwartek, 27 lipca 1933 r.	עלפטער יאהרגאנג	לאדז, דאנערשטאג, ד' מנחם אב תרצ"ג	№ 173

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל.

פרעזידענט רוזוועלט'ס אקציע

צו שאפען ארבייט פאר 6 מיליאן ארבייטסלאזע

נ י ו - י א ר ק, 26 (ספ. טעל.)

די רעדע פונ'ם פרעזידענט רוזוועלט איז א הקדמה צו א זעהר לעבהאפטער וואך אין אמעריקא עס ווערען געמאכט פיבערהאפטע הכנות צו אנהויבען אין דעם אנקומענדען דאנערשטאג די קאמפאניע פון מאסען-באשעפטיגונג פון די ארבייטער.

ל א נ ד א ן, 26 (ספ. טעל.)

רוזוועלט'ס אפעל צום אמעריקאנישען פאלק האט געמאכט אין לאנדאן א שטארקען רושם. די לאנדאנער צייטונגען זענען פול מיט אפטימיסטישע ידיעות פון אמעריקא און זאגען אן, אז דעם פרע-זידענט'ס אקציע וועט געראטען.

וו א ש י נ ג ט א ן, 26 (ספ. טעל.)

לויט די לעצטע ידיעות האט דער פרעז. רוזוועלט בעקומען הבטחות צו אונטערשטיצען זיין אקציע פון העכער 10 טויזענד ארבייטס-געבער.

פ א ר י ז, 26 (ספ. טעל.)

רוזוועלט'ס פלאן דינט אלס טעמע פאר פירושים פון דער פראנצויזישער פרעסע, וועלכע זעהט אין רוזוועלט'ס א סך גוטען ווילען.

אין אלגעמיין בעציהט זיך אבער די פרעסע צו דער אקציע גאנץ קריטיש.

„פאריסואי" פערזיכערט, אז דער שטילער קאמף צווישען רוזוועלט'ן און דער אמעריקאנער אינדוסטריע, וועלכע וועט צוליב זיינע פלענער ארבייטען מיט היזק — פערשארפט זיך. די אפלא-דיסמענטען, וואס רוזוועלט בעקומט פונ'ם המון זענען א סימן פון המון'ס נאאיוויטעט.

דזשאנסאנ'ס פלאן, אז דאס פערגרעסערען די לוינען און דאס פערקלענערען די ארבייטס-שעה'ן וועט ברענגען צו דער בעשעפטיגונג פון 6 מיליאן ארבייטסלאזע — איז אויפגענומען געווא-רען דורך די ווירטשאפטליכע ספערען פון אמע-ריקא קאלט און מיט פיל רעזערוו.

פראנצויזישע ראדיקאלע פאבריקאנטען

וועגען די פויליש-סאוויעטישע בעציהונגען

פ א ר י ז, 26 (ספ. טעל.)

„ביולעטען רעפובליק", וואכענשריפט פון ראדיקאלע אינדוסטריעלער, רעדט ארום אין לעצ-טען נומער דאס פראבלעם פון די פויליש-סאוויע-טישע בעציהונגען, און שטרייכט אונטער, אז די בעדייטענדע ראלע פון פוילען ביים רעאליזירען דעם נישט-אגרעסיע-פאקט פון די מזרח-מלוכות איז א לאגישע קאנסעקווענץ פון פוילענס אנשטרענגונ-גען צו קאנסאלידירען דעם שלום.

בעת דער ווירטשאפטליכער קאנפערענץ הא-בען די דעלעגאטען פון פוילען און פון די סאוו-יעטען געארבייט געמיינזאם איבערן געפינען די בעסטע דעפיניציע פאר'ן בעגריף „אנטאלער".

פוילען און דער פאקט פון פיר

וואס האט וועגען דעם צו זאגען דער אמבאסאדאר דע-זשובענעל

פ א ר י ז, 26 (ספ. טעל.)

נאך זיין צוריקקעהר פון רוים, וואו ער האט געשפילט א גרויסע ראלע ביים רעאליזירען דעם פאקט פון 4 גרויסמאכטען, האט דער אמבא-סאדאר דע-זשובענעל געגעבען א פוילישען זשור-נאליסט אן אינטערוויו, אין וועלכען ער האט, צ. א. געזאגט:

„דער פאקט פון די פיער איז א גליקליכע גע-שעהעניש פאר פוילען. ער גאראנטירט פוילען דעם שלום וועניגסטענס אויף 10 יאהר און פאר א פאלק וואס איז אקארשט אויפגעשטאנען תחית המתים איז יעדער יאהר פון דערגרייכטען שלום אזוי גוט ווי א נצחון אויפ'ן שלאכט-פעלד. מוסאליני — האט ער געזאגט — איז פוילענס אן אויפריכ-טיגער פריינד. ער פערדינט זיך עס גארנישט, ראז זיין איניציאטיוו זאל אנטרעפען אויף אזא ווידערווילען אין ווארשא. בלויז פראנקרייך וועל איך זיך דערלויבען צו זאגען, אז עס איז נישט קיין גוטע פאליטיק תמיד חושד צו זיין איהרע איינ-צעלנע, שטענדיג צו ספק'ן זיך אין איהר גוט-פריינדשאפט, וואס זי ווייזט שטענדיג ארויס מיט מעשים לגבי פוילען.

„לעצטענס — האט ער צוגעגעבען — האט פוילען געשלאסען גליקליכע אפמאכען אויף מזרח-אייראפא. אזעלכע גליקליכע אפמאכען האט פראנק-רייך געשלאסען אויפ'ן מערב. איין שלום-סיסטעם איז נישט סותר דעם צווייטען. פערקעהרט — ביי-דע דארפען זיך בעגעגענען. אויב מיר זענען נישט חושד אונזערע פריינד, ווילען מיר אויך נישט, אז אונזערע פריינד זאלען אונז חושד זיין. אהן צוטרוי איז נישט פארהאן קיין אמת'ע פריינד-שאפט!"

ווי-אזוי דייטשלאנד בעוואפענט זיך

פ א ר י ז, 26 (ספ. טעל.)

בעשרייבענדיג ווייטער די געהיימע בעוואפ-נונגען פון דייטשלאנד, גיט אן היינט „לע זשור-נאל" א רשימה פון די מלוכות, די פאבריקען פון וועלכע עס זענען בעשעפטיגט מיט'ן פראָ-דוצירען קריגס-מאטעריאלען אויף דייטשלאנדס רעכענונג:

די שוועדישע פאבריקען שטעלען צו שווערע ארטילעריע, די שווייצארישע — מאשינען-געוועהר, די האלענדישע האבען אויסגעפערטיגט א מאסע הילפס-קריגס-מאטעריאלען.

ארעסטירט 30 יודישע סוחרים אין האנאווער

ב ע ר ל י ן, 26 (יט"א טעלעגראפיש)

פון האנאווער איז מען מודיע, אז דארט זע-נען ארעסטירט געווארען 30 יודישע סוחרים.

דאס סטעריליזאציע-געזעץ

איז שויז פערעפענטליכט געווארען אין דייטשלאנד

ב ע ר ל י ן, 26 (ספ. טעל.)

עס איז אפיציעל פערעפענטליכט געווארען דאס געזעץ וועגען צוואנגס-סטעריליזאציע (ענט-פרוכפערונג) פון שווער-קראנקע פערזאנען, בכדי צו אפהיטען די צוקונפטיגע דורות פון ירושה-קראנק.

די סטעריליזירונג-אפעראציעס דארפען אדורכ-געפיהרט ווערען אין פאלען, ווען עס וועלען פעסט-געשטעלט ווערען גייסטיגע קראנקהייטען איינגעבוי-רענער אידיאטיזם (סטיטש, וואס גייט מען טון היטלערן, געהרינג'ן, געבעלס'ן וכדומה? !!) די שווערע קרענק, דער טאנץ פון הייליגען וויט, שווע-רע ירושה'דיגע פערקריפעלטקייט, בלינדקייט, טויב-קייט, און שווערער אלקאהאליזם.

דאס רעכט צו מאכען פארשלאגען וועגען א דורכפיהרען די סטעריליזירונג געהער צו די קראנ-קע גופא, זייער אפוטרופסים אדער די דאקטוירים, אנפיהרער פון שפיטאלען, אין וועלכע עס געפינען זיך אזעלכע חולאים.

עס וועלען איינגעפיהרט ווערען ספעציעלע געזונטהייטס-געריכטען, וועלכע וועלען בעשטע-טיגען אדער אפווארפען די פארשלאגען.

אין פאל ווען אזא פארשלאג: וועט אנגענו-מען ווערען דורך דער לעצטער אינסטאנץ, ווען די אפעראציע אדורכגעפיהרט ווערען אפילו געגען דעם ווילען פונ'ם חולה און זאגאר איהם צווינגען דערצו.

דאס געזעץ גייט אריין אין קראפט אין אנ-הויב פונ'ם קומענדיגען יאהר.

כירורגישער קאבינעט

Dr. Szreiber

איז בעהערען איבערגעטראגען אויף

Narutowicza № 9

tel. 122-95.

אפעראציעס, אפאטרונקעס, האלז ושילטעקס או"ח לעטשניצע-פרייזען.

נעמט אן פון 2—3 נאכם. און פון 7—8.30 אוו.

8-טע, לעטניקעס אין

וושנ'אווא-גורא

איז צו בעקומען דעם

„נייעם פאלקסבלאט"

פון 8 א זייגער פריה ביי י א מ נ י ק,

ווילא קאוואלע.

עס ווערט אויך אבגעשיקט אהיים.

מיין שוועגעריך און שוואגער

מרים און וואלף קארא

צום געבורט פון זייער טעכ-טער'ל — א הארציגען מזל-טוב

י. עינפעלד און פרוי.

ווילכטיג פאר דער ארימער לאדזער בעפעלקערונג

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז ס'איז ערעפענט געווארען דאס

אמבולאטאריום

ביים פעראיין „מלבוש ערומים"

שענקיעוויטשא 3/5,

וואו ס'ווערט ערטיילט מ ע ד י צ י נ י ש ע ה י ל ף אויפ'ן ארט. שיקט אויך ארויס דאקטוירים-ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים

נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט א נ א ל י ז ע ן. מינימאלע אבצאה-לונגען. די פערוואלטונג.

מודעה ואזהרה מהראבינאט!

די גענולערס: משה בזשיסקא און די פרוי שרה'טשע, ווסכאדניא 3, דאס 5-טע נעוועלב פון די נייע גאס, ישראל ליב ברייטשטיין און די פרוי פ ע ר י ל, ווסכאדניא 27 און הערשיל באמאז, ווסכאדניא 47, זענען נישט בעגלייבט אויף כשרות, או די עופות ביי זיי זענען בחשש נבילות וטריפות.

ב ע מ ע ר ק ו נ ג : אלע קצבים און רעסטאראנען, וואס נוצען כשרות, ווערען אויפגעפאדערט נזהר צו זיין נישט צו קויפען ביי די אויבענאויסגערעכענטע.

ועד הרבנים.

פאר גאלד, בריליאנטען, ביזשוטעריע און לאמבארד-קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

אלעקסאנדר פ י א ל ק א

פיעטריקאווער 7.

אונזער חשובע פערוואלטונגס-מיטגלידער ה' שמואל רייכמאן און פרוי און ה' שלמה שפייזהענדלער און פרוי

צוליב'ן טויט פון זייער פאטער און שווער

נ"ע אהרן מענדיל שטערן

דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל המקום ינחם אותם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים!

די פערוואלטונג פון אינטערנאט פאר יודישע קינדער און פערמע איז העלענוועק.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 8—11 פריה, פון 1—2 מיטאג און פון 5—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 ביטאג

אלע ארט אנאליזען.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישע פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוונט.

פּראָצעס געגען 27 יודען

פּוילישע בירגער אין בערלין

בערלין, 26 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין בערליק האָט זיך אָנגעהויבען דער פּראָצעס געגען 27 יודען פּוילישע בירגער, וועלכע ווערען בעשולדיגט, אַז זיי האָבען געוואָלט אונטערקויפען דער פּאָליציי אין בערלין, זיי זאָלען בעקומען פערלענגערטע אויפהאַלטס-קאַרטען.

„האנד אויבעז" איז דאנציג

דאנציג, 26 (טעלעפאָניש)

דער דאנציגער סענאַט האָט היינט אַרויסגעגעבען אַ פעראָרדענונג, וואָס בעפעהלט אַלע בעאַמטע פון די סענאַטישע און שטאַט-אינסטיטוציעס צו באַגריסען זיך מיט דער היטלער-בעגריסונג.

זעלבסטמאָרד פונם געוועזענעם צאַפּאָטער בירגערמייסטער

בערלין, 26 (ספּ. טעל.)

דער געוועזענער בירגערמייסטער פון צאַפּאָט, ד"ר לאַוע, וועלכער איז פערמישט אין די מיסברויכען פון דער אָרטיגער שפּאַר-קאַסע, איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד אין פּאַסטראַם דורכ'ן איינגעהמען וועראָנאַל.

פּראָיעקט פון אַ סטעריליזאַציע-געזעץ אין ענגלאַנד

לאָנדאָן, 26 (ספּ. טעל.)

„מאָרנינג-פּאָסט" איז מודיע, אַז אַ ספּעציעלע מיניסטעריאַלע קאָמיסיע פאָרשט איצט די פראַגע פון איינפיהרען אַ געזעץ וועגען צוואַנגס-סטעריליזאַציע (ענטפרוכפּערען מענער) פון נישט גוט ענטוויקעלטע גייסטיג און פיזיש.

דער בעריכט פון דער קאָמיסיע וועט אין ניכען פאָרגעשטעלט ווערען פאַר'ן פּאַרלאַמענט.

דער ווילדער שוואַרץ-יאהר

פּוצט זיך אין פערשידענע קאָלירען: שוואַרץ, ברוין און איצט — בלוי...

לאָנדאָן, 26 (ספּ. טעל.)

פון דובלין איז מען מודיע, אַז די ניי-געפּילדעטע פאַשיסטישע אָרגאַניזאַציע „בלויע העמדלעך" קריגט אַלץ מעהר אָנהענגער.

די פאַשיסטישע פּראָפּאַגאַנדע אין אירלאַנד האַלט אין איין וואַקסען.

דעם 13 אויגוסט ה. י. וועט פאָרקומען אַ דעפילאַדע פון דער אָרגאַניזאַציע בלויע העמדלעך, אין וועלכער עס וועלען זיך בעטייליגען 20,000 מאַן.

דער פיהרער, פון די אירלענדישע פאַשיסטען, גען. אָ'דופי האָט דערקלערט אין אַ פּרעסע-אינטערוויו, אַז די בעמיהונגען פון דע-וואַלעריס רעגירונג צו דערשטיקען די פאַשיסטישע בעוועגונג וועלען אָנטרעפען אויף אַנ'ענטשלאָסענעם ווידערשטאַנד.

דער הויפּט-ציל פון דער אָרגאַניזאַציע „בלויע העמדלעך" איז צו דערשטיקען דעם קאָמוניזם און די פרעמדע השפעות, און צו דערהאַלטען די קריסטליכע פּרינציפּען אינ'ם געזעלשאַפטליכען לעבען.

אפגערופענע קארעספאנדענטען פון דער „פאסישער צייטונג"

וואַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש)

דער בערלינער קאָרעספּאָנדענט פון דער „פאָסישע צייטונג" אין וואַרשאַ עמנואל בירנבוים איז אָפּגערופען געוואָרען פון זיין אַמט, ווייל ער איז אַ יוד.

אויף זיין אָרט וועט אָנקומען פון מאָסקווע ווילהעלם שטיין.

דער מאָסקווער פּאָסטען וועט בלייבען פריי. גלייכצייטיג איז אָפּגערופען געוואָרען דער ריגער קאָרעספּאָנדענט פון דער „פאָסישער צייטונג", וועלכער האָט זיך געפונען אין ריגע דריט 8 יאָהר. ער פערלירט דעם פּאָסטען, ווייל ער איז נישט קיין היטלעריסט.

קלאַנגען וועגען ענדערונגען אין דער רעגירונג

וואַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש)

אין די פּאָליטישע קרייזען האָט מען בעשטעטיגט די ידיעות וועגען ביי'ע ענדערונגען אין דער רעגירונג, ווי דהיינו. דער בי"ז-איצט צווייטער וויצע-מיניסטער פאַר קריגס-ענינים גען. סקלאַדקאָווסקי וועט איבערנעהמען דעם פּאָרטפעל פון קאָמוניקאַציע-מיניסטער.

די וואַקאַנטע שטעלע פון וויצע-מיניסטער נאָכ'ן אינזשיניער גאַלאָט וועט איבערנעהמען דער פּוילק. באַבקאָווסקי, איצטיגער פּרעזעס פון דער באַהן-דירעקציע אין קראָקאָ.

דער איצטיגער קאָמוניקאַציע-מיניסטער ה' בוד קעוויטש וועט צוריקגעקומען אויפ'ן פּרעזעס-אַמט פון דער ראַדאָמער דירעקציע.

אַלס צווייטער וויצע-קריגס-מיניסטער זאָל ווער-ראַן גען. ליטווינאָוויטש פון גראָדנע.

יאַפּאַניש-דייטשע געהיימנישען

מען אונטערהאַנדעלט וועגען אַרויסטרעטען געגען רוסלאַנד

לאָנדאָן, 26 (ספּ. טעל.)

„דיילי טעלעגראַף" איז מודיע, אַז צווישען דייטשלאַנד און יאַפּאַן ווערען געפיהרט געהיימע אונטערהאַנדלונגען וועגען דערגרייכען אַ הסכם געגען סאָוויעט-רוסלאַנד.

צלס מאָטיוו צו דערפיהרען די דאָזיגע אונטערהאַנדלונגען האָט געגאָלטען הוגענבערגס בעקאַנטער מעמאָראַנדום אויף לאָנדאָנער ווירטשאַפטס-קאָנפערענץ.

די צוקונפטיגע דייטש-יאַפּאַנישע „אַנטאַנט" איז איינער פון די אויפטוען מצד ראָזענבערג'ן, וועלכער איז היטלערס נישט-אָפיציעלער אויסערן-מיניסטער.

אַ פּאָליטישער מאָרד אין פּרושקאָוו

דערהרג'עט דעם וויצע-בורמיסטער בערענט

וואַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש)

היינט ביינאַכט איז אויפ'ן וועג פון דער סטאַציע צו זיין וואוינונג מיט אַ קויל און עטליכע מעסער-שטעך אין קאָפּ דערמאָרדעט געוואָרען דער פּרושקאָווער וויצע-בורמיסטער, דער 42-יעהריגער סטאַניסלאַוו בערענט.

מען איז חושד, אַז דאָ איז דער פאַל פון אַ פּאָליטישען מאָרד.

פיהרער האָט בערענט געהערט צו די עקסטרעמע לינקע גרופּען, און זינט ער איז געוואָרען וויצע-בורמיסטער איז ער געוואָרען נאָהענט צו דער סאַנאַציע.

מען האָט פעסטגעשטעלט, אַז מערדער זענען געווען 5.

נאָך אַנ'אָבלאַווע זענען אַרעסטירט געוואָרען 8 פּערזאָן.

די אויספאָרשונג איז אין גאַנג.

פערמשפּט צום טויט

פאַר 98 קרבנות פון אַ קאַטאַסטראָפע

מאָסקווע, 26 (ספּ. טעל.)

פאַר'ן העכסטען געריכט אין מאָסקווע איז געענדיגט געוואָרען אַ פּראָצעס געגען דעם קאַפּיטאַן אַנדרעיעוו און אַנדערע פּערזאָנען, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין ברענגען צו אַ קאַטאַסטראָפע פון אַ פּראַם אויף דער וואָלגע, בעת וועלכער עס זענען דערטרונקען געוואָרען 98 מאַן.

אַנדרעיעוו איז פערמשפּט געוואָרען צום טויט דורך דער'שיסען און 8 געמשפּטע — צו 1 ביז 10 יאָהר טורמע. די איבעריגע זענען פריי-געשפּראָכען געוואָרען.

נייער יאַפּאַנישער אטאק

לאָנדאָן, 26 (ספּ. טעל.)

פון פּעקין איז מען מודיע, אַז דער קריגס-ראַט פון דער דאָזיגער שטאָט האָט פערעפענטליכט אַ קאָמוניקאַט, דאָס דער יאַפּאַנישער הויפּט-שטאַב האָט בעשלאָסען אַרויסצושיקען אין דעם ראַיאָן דאָלאָן-קאָר, געגען דעם גענעראַל פענג-יו-סיאַנג, 20 טויזענד מאַנדזשורישע זעלנער און די אַכטע יאַפּאַנישע דיוויזיע.

אונגאַרישער וויזיט אין רוים

רוים, 26 (ספּ. טעל.)

דער אונגאַרישער פּרעמיער געמבעש און דער אויסערן-מיניסטער קאַניאַ זענען אָנגעקומען קיין רוים.

אויפ'ן וואָקזאַל האָט זיי מקבל פּנים געווען מוסאָליני.

קאַטאַסטראָפע פון אַ קריגס-אעראָפּלאַן

לאָנדאָן, 26 (ספּ. טעל.)

פון ניו-יאָרק איז מען מודיע, אַז אַ גרויסער באָמבען-אעראָפּלאַן האָט אַדורכגעמאַכט אַ קאַטאַסטראָפע ביי די ברעגען פון קאַליפאָרניען.

דער אעראָפּלאַן איז אַרונטערגעפאַלען פון זעהר הויך און איז צושמעטערט געוואָרען.

די מאַנשאַפט, אין בעשטאַנד פון 7 מאַן איז דערהרג'עט געוואָרען אויפ'ן אָרט.

ליקווידירט דער טעקסטיל-שטרייק אין סופּראַסל

וואַרשאַ, 26 (ספּ. טעל.)

נאָך אַ 2-טאָגיגער קאָנפערענץ אין מיניסטעריום פאַר געזעלשאַפטליכער שוץ אין שייכות מיט'ן טעקסטיל-שטרייק אין סופּראַסל (ציטראָנ'ס פאַבריק) הינטער ביאַליסטאָק, איז געקומען צו אַנ'אויסגלייך.

אויפגעלייזט דעם „דייטשען פאָלקסבונדיגענד" אין קאַטאָוויץ

קאַטאָוויץ, 26 (ספּ. טעל.)

די זיכערהייטס מאַכט האָט אָפּגעשטעלט די טעטיגקייט און אויפגעלייזט די געזעלס. „דייטשע פאָלקסבונדיגענד" אויפ'ן שטח פון קאַטאָוויץ און אין די ארומיגע פּאָוויאַטען.

צו 1,000 זלאָטעס האָבען געוואונען

די פאָלגענדע אָפּשפּאָרונגס-ביכלעך פון פּ.ק.א.

וואַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש)

נעכטען איז אין פּ.ק.א. פאָרגעקומען די 18-טע ציהונג פון די ביכלעך אויף די פּרעמירטע אָפּשפּאָרונג-סוקלאַדען פון דער סעריע 2.

צו טויזענד זלאָטעס האָבען געוואונען פאָלגענדע נומערן פון די ביכלעך:

50.012 52 470 53.132 53.966 54.563
55.102 55.176 55.717 55.850 56.121 56.421
56.613 56.905 57.207 57.579 57.591 57.761
57.842 58 320 58.641 58 833 58 895 60.029
60.285 60.489 60.957 61.040 61.156 61.922
62.291 63 899 64.328 65.051 65.343 66.085
67.764 68.147 68 236 68 424 68 483 68 662
69.210 72 074 72.309 72.331 73.098 73.543
73.809 74.793 74.832 75.136 75.247 75.357
75.560 75 592 75.704 76.237 76.359 77.264
78 454 80 417 80.685 81.299 82.113 82 225
82.642 83 939 85.768 85.904 87.575 87.623
88.803 89.400 89.630 90 238 90.622 90 660
91.288 91.366 91.500 91.639 91.705 92.571
92.771 93.597 95.876 96.171 96.343 96.717
97.075 97.508 99.089 99 436 99.562
100 398 100.915 101.268 101,363 101 416
101.910 102.343 103.861 105.011 105.052
105.327 106.732 106.754 107.396 107.630
108.421 108.772 109.444 110.808 110.914
111.281 111.382 112 271 112.437 112.440
112.614 113.469 113 600 114.380 114.718
114.753 115.203 115.402 116.609 116.677
116.937 117.981 11.8051 118.312 118.603
118.716

די פריהער-געוואונענע, אין נאָך לעת-עתה נישט אָפּגענומענע:

86.972 102.501 102.907 112.495 118.809

ספּאָרט-בעוועגונג

ווינער „הכח" בעזיגט „ל.ק.ס." 1:2 (1:1)

די ווינער „הכח" - די אַמאָל פּאָפּולערסטע פוסבאָל-מאַנשאַפט אין דער וועלט, האָט נאָך אַ גרינדליכע רעאָרגאַניזאַציע פון איהר מאַנשאַפט, אָנגעהויבען אַ טורניר איבער די גרעסטע פוסבאָל-צענטרען אין פּוילען.

דער גלאַנץ, וועלכער האָט אַמאָל בעשיינט די דאָזיגע מאַנשאַפט געהער שוין צו דער פערגאַנגענהייט. וועגען דעם מייסטערשאַפט-טיטול פון עסטרייך קלערט שוין „הכח" אַליין נישט. די אַלטע רוטינירטע פוסבאָליסטען, האָבען די „הכח"-רייהען פערלאָזט און דערפיהרט דעם גרעסטען יודישען קלוב צו אַ קאַטאַסטראָפאַלען מצב. יאָהרען פון שווערער אַרבייט האָט געדויערט ביז „הכח" איז ענדליך געלונגען מיט יונגע פיל צוזאָגענדע פוסבאָליסטען צו פערפולקאָמען די מאַנשאַפט. די היינטיגע „הכח"-מאַנשאַפט כאָטש זי שטעהט נישט אויף דער הויך פון זיין גלאַנץ-פעריאָד פון יאָהר 1924/25 רעפּרעזענטירט שוין מיט די יונגע שפּילער אַ הויכער קלאַס און פערנעהמען אַ מיטעל-אָרט אין דער פוסבאָל-אַריסטאָקראַטיע אין עסטרייך.

דער נעכטיגער אַרויסטריט פון ווינער „הכח" אין לאָדז האָט דעריבער אַרויסגערופען אַ שטאַרקען אינטערעס. דאָס פּובליקום וועלכע האָט זיך פערזאַמעלט, הגם אין אַ געוועהנליכען טאָג אין אַ צאָהל פון העכער 4000 מאַן, האָט מיט אַ גרויסען אינטערעס נאָכגעפאָלגט דאָס שפּילען פון דער פערייונגערטער „הכח" מאַנשאַפט, ביי אַלע איז נאָך געווען פריש אין זכרון דאָס שפּילען פון „הכח" אין די בעסטע צייטען און מ'האָט געפרובט פערגלייכען דאָס שפּילען פון די היינטיגע „הכח"-אַנער מיט די שפּילער פון אַמאָל. פון די אַלטע שפּילער האָט מען געזעהען בלויז הויזלערען; וועלכער האָט געשפּילט אַ האַלבען מעטש.

הויזלער שפּילט ווייטער אין אמעריקא. ער בעטייליגט זיך בלויז אין „הכח" אויף די מעטשען אין פּוילען.

אָבער פון אַמאָליגען טאַלענטירטען הויזלער איז געבליבען אַ שטן. ער בעוועגט זיך שוין שוועהר און בלויז פון צייט צו צייט דערמאָנט ער זיינע אַמאָליגע קענטענישען.

פון די יונגע שפּילער האָבען דערגרייכט אַ נישט געוועהנליכע מדרגה און געהערען צו די בעדייטענדסטע פוסבאָל טאַלענטען: דער לינקער פליגעל — רייך, דאַנענפעלד און פּלאַטשעק, בעזונדערס דער ערשטער איז געווען דער בעסטער שפּילער אויפ'ן פּלאַץ. לעווי אין טויער האָט נישט געהאַט קיין גרויס געלעגענהייט צו בעווייזען זיין קלאַס, ער איז געווען זעהר ווייניג בעשעפטיגט, ווייל דאַנענפעלד אין דער פערטיידיגונג האָט דאָס זייניגע ערפילט בשלמות.

די „הכח"-מאַנשאַפט איז בעשטאַנען פון פאָלגענדע שפּילער:

לעווי, זאָנענפעלד, פעלדמאַן, קאהן, שטרויס, פּלאַטשעק (ווייסקאָפּף) ערליך I, ערליך II (הויזלער), מויזנער, צוויבעל און רייך.

דאָס שפּילען איז געפיהרט געוואָרען ביי אַ שטאַרקער איבערמאַכט פון די „הכח"-אַנער, וועלכע שטייגען איבער זייער געגנער אין אַלע ליניען מיט אַ גאַנצער קלאַס. די יודישע מאַנשאַפט שפּילט אין דער ערשטער העלפט אויף עפעקט און געוואונען די סימפּאַטיע פון גאַנצען פּובליקום. „הכח" שפּילט אויף רייך'ן, וועלכען מ'קען ביי קיין פאַל נישט אייגהאַלטען. אין דער 13 מינוט געהט רייך אַדורך 3 שפּילער און שיסט דאָס ערשטע טויער פון מעטש. די יודישע מאַנשאַפט איז ווייטער אין אַנגריף, אָבער אונטער'ן טויער ווייזט זי אַרויס פיל אומבעהאָלפענקייט. פון אַ צופעליגען אַנגריף פון „ל.ק.ס." רעכטער זייט שיסט סאָוויאַק מיט'ן קאָפּ אַ הערליך טויער פאַר „ל.ק.ס."

אין דער צווייטער העלפט פון מעטש, האָט „הכח" נאָר אַ שטאַרקערער איבערמאַכט און דאָס שפּילען ווערט אָפטער געפיהרט אויף ל.ק.ס.-העלפט אָבער אויף אַנ'עפעקט קאָן זיך דאָס פּובליקום נישט ערוואַרטען. ערשט אין דער 13 מינוט שיסט רייך דאָס צווייטע טויער פאַר „הכח".

נאָך דעם טויער ווערט דאָס שפּילען שוואַכער, ביידע מאַנשאַפטען בעגנוגען זיך מיט'ן רעזולטאַט און בלויז פון צייט צו צייט פיהרען זיי אַדורך אַנגריפען אָבער שוין אָהן רעזולטאַטען.

ריכטער — ה' רעטיגג.

פאַרמעטש בר-כוכבא - ל.ק.ס. III 0:0

לאָדז, 27 יולי 1933 — „נייער פאָלקסבלאַט" — לאָדז, 27 יולי 1933

וואַהלען בלייבען וואַהלען

זונטאָג איז אין גאַנץ פּוילען, וואו נאָר יודען געפינען זיך, געווען אַ טאָג פון ציוניזם. די שטאַרקע פרעקיוענץ ביי די וואַהלען באַווייזט נישט בלויז אויף די גרויסע חילוקי דעות צווישען אַלע ציוניסטישע פּאַרטייען בעזונדערס מיט די רעוויזיאָניסטען, נאָר דאָס באַווייזט אויך, און טאַקי אין דער ערשטער רייה, אויפ'ן גרויסען פּערזענליכען אינטערעס, וואָס איטליכער וועהלער פיהלט איצט אין ציוניזם. ווען די הונדערטער און טויזענטער יודען זענען געשטאַנען אין דער רייה און האָבען שעה'ן לאַנג געוואַרט, כדי צו דערשלאָגען זיך צו דער אורנע, האָט עס געמאַכט דעם איינדרוק ווי זיי וואָלטען דאָ געדאַרפט בעקומען אַ ברויט-קאַרטע, אָדער אפשר אַ סערטיפיקאַט, צו פאָהרען קיין ארץ-ישראל.

פאַקטיש איז די לאַגע אַנדערש. אַלע עלטערע ציוניסטען וועלען גלייך פון דער אורנע אוועקגעהן צו זייערע פּערזענליכע היגע „גלות"-געשעפטען, פון וועלכע זיי ציהען זייער חיונה. די יונגערע ווידער, וועלכע האָבען באמת שוין טאַקי פאַרברענט הינטער זיך אַלע בריקען און פאַרבונדען זייער גורל מיט'ן רעיון פון ציון, וועלען, אוועקגעהענדיג פון אָט דער וואַרטעניש, ווידער אריינוואַרפען זיך אין שווערען און לאַנגען וואַרטען אויף דער רייה, וואָס ווער ווייס ווען זי וועט קומען און צי זי וועט בכלל אַמאָל קומען.

איבריגענס איז דער גורל אָפּהענגיג טיילווייז פונ'ם רעזולטאַט פון די וואַהלען, וועלכע פּאַרטיי ס'וועט מנצח זיין אין די וואַהלען, וועט שטאַרקער זיין אויך אין פּאַלעסטינאַ-אַמט און וועט האָבען אַ גרעסערע דעה ביים פאַרטיילען די סערטיפיקאַטען.

דערפאַר איז די פּערזענליכע פּראַאינטערעסירונג זעהר גרויס. חוצדעם מיינט איטליכער, אַז די שיטה פון זיין פּאַרטיי איז די ריכטיגסטע, צו פיהרען דעם אויפבוי-ווערק צו זיין שטאַרקסטער ענטוויקלונג און ממילא צו פאַרגרעסערן די עליה בכלל.

אַזוי, למשל, האָט זלמן רובאַשאָוו, דער אידעאָלאָג פון דער „הסתדרות", פאַרזיכערט, אַז אויב ס'פאַלט אריין אַביסעל ריווח צו דער אַרבייטערשאַפט, מאַכט עס מעגליך אַ פאַרגרעסערטע פרישע עליה, אויב אָבער דער ריווח פאַלט אריין צו אַנ'אַלטמאָדישען בורזשוי-קאָלאָניסט, ווערט דערפון דער ישוב גאָרנישט געווינען.

די בלוי-העמדעלדיגע חלוצים און שומרים, די קאַנדידאַטען אויף סערטיפיקאַטען, האָבען עס געהערט, און זייערע הערצער האָבען זיך צוצאַפּעלט פון פריידיגער האָפענונג, ווייל זיי האָבען בעשיינפערליך געזעהן, אַז זייער שיטה פיהרט צום ריכטיגען ציל.

זשאַבאָטינסקי און גראָסמאַן אָבער האָבען פאַרזיכערט, אַז גראָד פאַרקעהרט, די יודישע אַרבייטערשאַפט אין ארץ-ישראל טאָרמאָזירט דעם ישוב, לאָזט זיך איהם נישט ענטוויקלען, די עכטע נאַציאָנאַלע אידעע פאָדערט דווקא אַ פרייע אַרבייטס-קאָנקורענץ. אַקעגען-זשע פאַרזיכערן די רעוויזיאָניסטישע פיהרערס, אַז נאָר דורך זייער ראַדיקאַלער שיטה וועט די עליה קענען פאַרשטאַרקט ווערן.

האָבען די ברוינהעמדעלדיגע צוהערערס זיכער געקוואָלען פון בעגייסטערונג און זיך בעמיהט צו מאַכען די וואַהלען, ווי אַ גרעסערען דערפאָלג פאַר אָט דער טעאָריע, וואָס קען זיי אויף אַ קירצערען, הגם אפשר אביסעל שווערערען וועג דערפיהרען צום ציל פון זייער לעבען...

איצט, נאָך די וואַהלען, וועט די פּראַאינטערעסירונג נישט אָפּגעשוואַכט ווערען, נאָר אדרבא, בּכמעהר פאַרשטאַרקט ווערען. איטליכער שקל-צאָהלער און וועהלער וועט מיט'ן גרעסטען אומגעדולד וואַרטען אויפ'ן נצחון פון דעם דערוועהלטען אין קאָנגרעס גופא. ווייל ער איז דאָך איבערצייגט, אַז נאָר דער דאָזיגער נצחון קען פיהרען איהם און אַלעמען צום פּערזענליכען גליק.

ס'איז איצט פאַרשפּרייט אַ מיינונג, אַז ס'איז נאָך קיינמאָל נישט געווען קיין קאָנגרעס מיט אַזאַ שטאַרקען אינטערעס, ווי דער איצטיגער. די דאָזיגע מיינונג האָבען פאַרשפּרייט טאַקי די פּאַרטיי-אַגיטאַטאָרען, וועלכע האָבען געדאַרפט האָבען די דאָזיגע הנחה, כדי אויסצופיהרען שפּעטער, אַז נאָר זייער פּאַרטיי קען ברענגען דעם געזוכטען פּערזענליכען גליק. און דער עולם האָט זיך געלאָזט סוגערירען און איז מאַסענווייז בעגאַנגען צו די אורנעס. האָט שוין דער אויסקויף פון די שקלים גופא געבראַכט אַ היבשען מאַטעריעלען נוצען דער אָרגאַניזאַציע, ווי זשאַבאָטינסקי האָט אָנגעוויזען צושרייבענדיג דעמאָראַליזיגען פערדינסט בלויז זיך אַליין. און אויך די מאָראַלישע פּעולה איז זעהר גרויס.

שפּעטער וועט זיך אַרויסווייזען, אַז די אַגיטאַטאָרען האָבען קיין ליגען נישט געזאָגט. די [illegible] איז טאַקי [illegible], אונבעשרייבליכע; אָבער וואָס וועט ווייטער קומען?

ביי אַלע וואַהלען איז מען געוואוינט, אַז די פּאַרטייען זאָגען צו דאָס טעלערל פון הימעל, צו וועלכען זיי נאָר אַליין האָבען דעם שליסעל, און לסוף בלייבען זיי באַנקראָט. מ'ווערט שוין דעריבער נישט נתפעל און מ'ווייס שוין אויך פריהער, אַז די גרעסטע העלפט פון די הבטחות מוז מען אריינוואַרפען אין וואַסער אריין.

און אפשר איז דאָ גאָרנישט אַנדערש. וואַהלען בלייבען וואַהלען. מ'ציהט צו זיך דעם וועהלער מיט אַלע מעגליכע מיטלען, מיט אַלע מעגליכע הבטחות. וועלכע ווילען דאָך פאַר אַ טייל מקויים ווערען.

פ. ס.

איבער דייטשלאַנד הענגט די האַק פון תליון

דער אינערליכער שונא אין היטלער-לאַנד, וואָס איז מסוגל אויפצורייסען די פּאַרטיי און געהרינגס נייע טויט-פּעראָרדנונגען

ווען דער היטלעריזם איז דערגאַנגען צו דער מאַכט, האָט מען איהם פאָראויסגעזאָגט אַ גאַנץ קורצע צוקונפט. מ'האָט אָנגעוויזען דערויף, אַז ער איז אַ געמיש פון סתירות'דיגע פּראָגראַם-לאָזונגען און וועט דעריבער נישט לעבען קיין [illegible] אין פּראָבלעם און בעזונדערס וועט ער זיך אַרויסווייזען פאַר מאַכטלאָז אויפ'ן ווירטשאַפטליכען געביט.

איצט איז מען געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז דער היטלעריזם איז נישט קיין פאָראיבערגעהענדע ערשיינונג, נאָר האָט זיך פעסט איינגעוואָרצעלט אין דייטשען לעבען. איצט גלויבט ווייטער קיינער נישט אין דעם, אַז היטלער, וועלכער האָט אויסגענאַרט די מאַסען, וועט ערלויבען, אַז מען זאָל די איהם אַזוי לייכט צוריק צונעהמען.

וואָס איז אָבער דער היטלעריזם און ווי אַזוי קען מען זיך פאַרטייטשען זיין גענעזע און שטאַרקע פּאָזיציע אין גייסטיגען לעבען פון דייטשלאַנד? אַלס ענטפער קענען דינען די נייעסטע שריט און פאַראָרדנונגען פון היטלעריזם אין דייטשלאַנד. דער פּרייסישער פּרעמיער געהרינג האָט פּלוצלינג איבערגעריסען זיין אורלויב, געקומען קיין בערלין און אַדורכגעפיהרט אין מיניסטאָרען-ראַט אַ פּראָיעקט, וועלכער פיהרט איין טויט-שטראָף. דער היטלערישער האַקען-קרייץ דראָהט מיט טויט, דער אייביגע טומע יעדען, ווער ס'וועט צוגרייטען אַנ'אַטענטאַט אויף מלוכה-בעאַמטע, פּאָליציי-פונקציאָנאַרען, אָדער מיטגלידער פון די היטלערישע באָיובקעס, צו וועלכע ס'איז אויך צוגערעכענט געוואָרען דער שטאַהלהעלם. מיט טויט-שטראָף וועט ווייטער אויך בעשטראָפט ווערען אין דייטשלאַנד יעדער בירגער, וועלכער וועט לייענען אָדער געבען צו לייענען אונלעגאַלע אויסגאַבען, ווי „די נייע וועלטביהנע", „דאָס נייע טאַגעבוך" און אַנדערע צייטונגען, וועלכע געהען אַרויס אין דער עמיגראַציע און בעקעמפען די היטלערישע באַרבאַרען. מיט טויט-שטראָף וועט מען אויך בעשטראָפען אַלע, וועמען מ'וועט אויפווייזען, אַז ער האָט אויף אַ דירעקטען אופן אַנטיילגענומען אין „גרויל-פּראָפּאַגאַנדע".

ווען מען לייענט דעם געזעץ-פּראָיעקט, וועלכער איז שוין אָנגענומען געוואָרען דורכ'ן פּרייסישען מיניסטאָרען-ראַט און איבערגעשיקט געוואָרען אין דער צענטראַל-[illegible] גלויבט מען זיך נישט די אייגענע אויגען, און מיר פרעגען זיך צו וועלכען יאָהרהונדערט מיר געהערען. דאָך איז דער אמת, מיט וועלכען געהרינג שעמט זיך גאָרנישט, ווייל ער האָט צו זיך גערופען די פאַרשטעהער פון דער פּרעסע און מיט זיין איינגעבוירענעם ציניזם האָט ער בעמיהט צו בערעכטיגען דעם ביישפּילאָזען סאַדיזם.

— „דייטשלאַנד" האָט געהרינג געזאָגט איז פלומרשט בעדראָהט דורכ'ן מאַרקסיזם, וועלכער איז נאָך אינגאַנצען נישט פאַרניכטעט. פאַרקעהרט ער הויבט כסדר חוצפה'דיגער אויף דעם קאָפּ. דאָס „דריטע רייך" איז אינעווייניג אונטערגעמינירט און דעריבער טאָר מען נישט וואַרטען קיין איין שעה, נאָר מיט אַ געזאַלצענער פויסט דאַרף מען אויסראָטען דעם אינערליכען שונא".

ס'איז אמת, אַז די דייטשע קאָמוניסטען, וועלכע זענען שוין פון פריהער אויס געווען צוגעגרייט צו אונטערערד'ישער אַרבייט, האָבען זיך מיט מעהר עלאַסטישקייט צוגעפּאַסט צו די נייע פּאָליטישע בעדינגונגען, ווי דאָס האָט געקענט טון די סאָציאַל-דעמאָקראַטיע, וועלכע האָט זיך כסדר געוואַרימט ביי דער זון פון דער מאַכט. ס'איז אויך אמת, אַז די סאָציאַל-דעמאָקראַטיע הויבט אָן איינוועניג אויפצולעבען, צוזאַמענדיג איבערצוגרופּירען איהרע כוחות, ס'איז אויך אמת, אַז די 12 מיליאָן שטימען, וואָס זענען ביי די לעצטע וואַהלען געפאַלען אויף די סאָציאַליסטישע און קאָמוניסטישע ליסטעס זענען אַ גענוג גרויס געפאַהר פאַר דעם איצטיגען רעזשים.

ס'איז אָבער אויך אַ פאַקט, אַז דער דייטשער סאָציאַליזם האָט געליטען אַ גרויסע מפּלה צוליב דער גאַנצער ליניע און דער דייטשער פּראָלעטאַריאַט איז אין איצטיגען מאָמענט נישט [illegible] צו קיין שום אַקטיווער ראָלע. די בעסטע אָנפיהרער זייערע זענען דערהרגעט געוואָרען, געפינען זיך אויף דער עמיגראַציע, אָדער קרעכצען אין די טורמע-לעגער. קיינער וועט נישט גלויבען געהרינגען, אַז דער „מאַרקסיזם" איז דער אינערליכער שונא, וועלכען מ'קען צווינגען צו שווייגען דורך טויט-שטראָף. דער אינערליכער שונא פאַרן היטלעריזם זענען די דייטשע פּראָלעטאַריער, וועלכע זענען געגאַנגען בלינד נאָך דער היטלערישער דעמאַגאָגיע און געהאָפט, אַז דאָס „דריטע רייך" וועט ווירקליך רעאַליזירט ווערען. אויף די דאָזיגע פּראָלעטאַריער אין אייגענעם לאַגער וועט פאַלען די געפּאַנצערטע פויסט פון תליון. אַלץ אָפטער לייענט מען אין דער היטלערישער פּרעסע וועגען סאָציאַליסטישע שפּיאָנען און פּראָוואָקאַטאָרען, וועלכע האָבען זיך אריינגעגנב'עט אין דער רעגירונגס-פּאַרטיי און פּרובען איינוועניג זי אויפצורייסען. דאָס איז נישט אמת, נאָר אַ בעוויז פון אונצופרידענקייט פון די אייגענע מאַסען, וועלכע האָבען זיך איבערצייגט, אַז דער היטלעריזם איז נאָר אַ וועקצייג אין די הענד פון דייטשען קאַפּיטאַליזם און דינט זייערע אינטערעסען. די איבעריגע געפאַהר מוז זיין זעהר ערנסט, אויב געהרינג האָט זיך גענומען צו אַזעלכע דראַקאָנישע מיטלען.

נאָך איין זאַך מוז מען בעמערקען, געהרינג האָט אויסגעאַרבייט נאָך אַ געזעץ-פּראָיעקט פון אַזאַ מין אַמנעסטיע, וועלכע שענקט די שטראָף אַלע „העלדען" פון דער „נאַציאָנאַלער רעוואָלוציע". מיר דערמאָהנען, אַז איידער היטלער האָט איבערגענומען די מאַכט האָט אויף דער דייטשער גאַס עקזיסטירט אַ פאָרמעלע מלחמה צווישען היטלעריסטען און קאָמוניסטען. זייט 2 וואָכען צייט טראָגען די געריכטען אַרויס די שווערסטע שטראָפען ביז טויט-שטראָף איבער די סאָציאַליסטישע אַרבייטער, וועלכע האָבען געשאָסען צו די היטלעריסטען, בעת געגען די היטלערישע מערדער ווערט אַפילו נישט צוגעשטעלט קיין בעשולדיגונגס-אַקט. ערשט לעצטענס האָט מען אין קעלן פאַר'משפּט צום טויט 6 אַרבייטער, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין דערמאָרדען 2 היטלעריסטען. אין האַמבורג איז פאַר'משפּט געוואָרען צום טויט דער אַרבייטער וואָלט פאַר דעם זעלבען פאַרברעכען און אַנדערע מיטבעשולדיגטע זענען פאַרמשפּט געוואָרען אויף טורמע ביז 15 יאָהר. איצט לעגאַליזירט דער היטלעריזם די אונגערעכטיגקייט, וואָס איז פּראַקטיצירט געוואָרען ביז איצט דורך די דייטשע געריכטען, בעפעהלענדיג צו אַנולירען אַלע פּראָצעסען געגען היטלערישע באַנדיטען.

דער תליון איז איצט אין היטלער-דייטשלאַנד געוואָרען אַ רעגירונגס - אינסטיטוציע. איבער דייטשלאַנד הענגט די האַק פון תליון.

אַ רעגירונג מיט'ן טעמפּעראַמענט פון טשיקאַגער באַנדיטען

נייע בוך, וועלכעס ענטפּלעקט, די הינטער-קוליסען פון דער היטלערישער רעוואָלוציע

אין לאָנדאָן ווערט צוגעגרייט צום דרוק אַ ביכעל, וואָס הייסט „היטלער אין דער ראָל פון פראַנקענשטיין". דאָס ביכעל איז אָנגעשריבען פון אַ דייטש יאָהאַנעס סטיל, וועלכער איז גוט בעהאַוונט אין אַלע היטלערישע סודות. סטיל'ן האָט זיך איינגעגעבען צו ענטלויפען קיין אויסלאַנד און איצט גרייט ער צו רעוועלאַציע-דאָקומענטען פון הינטער די קוליסען פון דער היטלערישער רעוואָלוציע. ער שטעלט פעסט, אַז די אונטערוועלט פון היטלעריזם, וועלכער האָט בעקומען די קאָנטראָל איבער דעם גורל פון דייטשלאַנד, האָט אויסגעטיילט אַ רעגירונג, וואָס האָט דעם „טעמפּעראַמענט פון טשיקאַגער באַנדיטען".

אין דעם ביכעל ווערט צווישען אַנדערען געזאָגט: די מענשען אַרום היטלער'ן, זיינע נאָהענטסטע מיטאַרבייטער, זענען פאַרברעכער און אויסוואורפען, ווי אויך אַ געמיש פון פאַרשידענע נאַציאָנאַליטעטען. ד"ר ראָזענבערג האָט זיך נאַטוראַליזירט אין דייטשלאַנד ערשט אין יאָהר 1924. ד"ר קעל, וועלכער איז ערמאָרדעט געוואָרען דורכ'ן היטלעריסטישען „טשעקאַ", איז געווען אַ שאָטלענדער. היטלער אַליין איז אַנ'עסטרייכער.

איצט בנוגע די קוואַליפיקאַציעס: דער קאַפּיטאַן געהרינג איז אַ מאָרפיניסט, וועלכער בעקומט 4 מאָל טעגליך אַנ'אינעקציע פון מאָרפין. ד"ר געבעלס, דער פּראָפּאַגאַנדע-מיניסטער, איז אַ סיפיליטיקער — אַ קאַליקע. פריק, וועלכער רופט אָן יעדען איינציגען, וועלכער איז נישט קיין מיטגליד אין דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּאַרטיי אַלס פאַררעטער און פחדן — האָט זיך אַליין בעהאַלטען בעת דער מלחמה און קיין שום אַנטייל נישט גענומען אין די מלחמה-אַקציעס.

דער היטלערישער מיניסטער אין בייערן קאַפּ. רעהם, איז אַ נאָטאָרישער האָמאָסעקסואַליסט.

דאָס בילדונגס-מיניסטעריום אין פּרייסען געפינט זיך אין די הענט פון אַ לונאַטיקער, דאָס איז דער ד"ר ראַוסט, וועלכער איז בעריהמט דערמיט, וואָס ער האָט דימיסיאָנירט 1000 פּראָפעסאָרען פון אוניווערזיטעטען און לעהרער פון די מיטעל-שולען. דער פּאָליציי-פּרעזידענט אין ברעסלוי היינעס איז אַ מערדער, וועלכער איז געווען פאַרמשפּט אויף 15 יאָהר טורמע, פאַר בעסטיאַליש ערמאָרדען זיינס אַנ'אונטערטעניגען אין דער רייכסווער. בכלל איז די גאַלעריע טיפּען, וועלכע זענען איצט די אָנפיהרער אין דער היטלערישער פּאָליציי מענשען, וואָס זענען נאָטירט אין די קאַרטאָטעקעס פאַר געוועהנליכע מאָרדען. היטלערס מיטהעלפער זענען אַלזאָ משוגעים, מאָרפיניסטען, באַנדיטען און מערדער, וועמען דער גורל האָט אַרויפגעשטעלט אויף דעם העכסטען שטאַפּעל פון מאַכט איבער אַ 60-מיליאָנענדיגען פאָלק.

ווייטער שרייבט דער מחבר: אין אַמעריקא האָט גענומען געלד פאַר דער היטלערישער בעוועגונג ד"ר שאַכט, וועלכער האָט פאָרגעשטעלט די אַמעריקאַנער פינאַנסיסטען היטלערן, אַלס גאָטס שליח, וועלכער וויל אָפּהיטען די קאַפּיטאַלען וואָס די אַמעריקאַנער האָבען אינוועסטירט אין דייטשע אונטערנעהמונגען. מאָרגאַנס באַנק האָט געגעבען אַ מתנה צום ערשטען מאָל 50 טויזענד דאָלאַר און צום צווייטען מאָל 35 טויזענד דאָלאַר. די פירמע „זשענעראַל מאָטאָרס" האָט געגעבען פאַר היטלערן 200 טויזענד דאָלאַר, הענרי פאָרד האָט אויף דער היטלעריסטישער פּרעסע געגעבען 40 טויזענד דאָלאַר.

מיט עטליכע יאָהר שפּעטער ווען די היטלערישע בעוועגונג האָט זיך צווואַקסען האָט היטלער אַרויסגעשיקט צו פאָרדן זיין עמיסאַר פירשט פערדינאַנד. פערדינאַנד האָהענצאָלער האָט בענוצט דיזעלבע אַרגומענטען ווי בעת די געשפּרעכען מיט די באַנקירען אין ניו-יאָרק, דאָס הייסט ער האָט בעדראָהט מיט סאָציאַליזם און קאָמוניזם אין גאַנץ איירופּאַ. פאָרד האָט ווידער געגעבען פאַר דער היטלעריסטישער פּאַרטיי 300 טויזענד דאָלאַר.

היטלערס אַגענטען האָבען אויך געזאַמעלט געלד פאַרן פּאַרטיי-פאָנד צווישען די אַמעריקאַנישע דייטשען, אַזוי האָט איין רייך-געוואָרענער דייטש געגעבען היטלערן אַ מתנה פון 100 טויזענד דאָלאַר. די איטאַליענער פון אַמעריקא, וועלכע האָבען געזעהן אַנ'עהנליכקייט צווישען היטלערן און דעם „דוטשע" האָבען אויך געגעבען בעדייטענדע געלד-סומען. דער שוועבעלעך-קעניג קרויגער האָט צוגעשטעלט היטלערן גרויסע סומען דורך דער פערמיטלונג פון קאַפּיטאַן געהרינג. אַלע גרויסע אַמוניציע-פאַבריקאַנטען אין איירופּאַ האָבען איהם גערן געגעבען געלד, און פראַנקרייך האָט דעם קאָנטאַקט געהאַלטען מיט דער אַמוניציע-אינדוסטריע אַ געוויסער אַרנאָלד רעכבערג, וועלכער איז געווען בעקאַנט אַלס דער דייטשער „וואַסיל זאַראַכאָוו".

אונזער ליבהאַרציגע „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" ברענגט אויך גאַנצע אויסצוגען פון דעם נייעם בוך און דרינגט אַרויס, אַז דאָס איז ווידער אַ יודישע אַרבייט, זי נעהמט זיך אָן פאַר היטלערן און זיינע חברים און וואָרנט די יודען אויף דעם אופן נישט צו קעמפען, ווייל ס'קען ווערען שלעכט...

עפּעס אַנדערש קענען מיר פון דער „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" נישט ערוואַרטען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 27 ד מנחם אב תרצ"ג

יולי

זון-אויפגאנג 3.45
זון-אונטערגאנג 7.35

א סקאנדאליעזע ליציטאציע

פערקויפט ביי א יודען א שאנק מיט א זייגער פאר 7 זל. 50 גר.

(—) נעכטען האט מען ביים האנדווערקער יוסף גאלדשטיין, בושעזשינער 94 אויסגעפיהרט א סקאנדאליעזע ליציטאציע.

צו גאלדשטיינען איז אריינגעקומען א סעק-וועסטראטאר איינצומאהנען א שטייער-חוב פון עטליכע דרייסיג זל. אזוי ווי אויף נעכטען איז שוין געווען בעשטימט די ליציטאציע און גאלד-שטיין האט נישט געהאט צו בעצאהלען דעם שטייער-חוב איז מען צוגעטרעטען צו דער ליציטאציע.

באלד זענען אין שטוב אויסגעוואקסען די גוט-בעקאנטע „נשמה-כאפערס", וועלכע האבען געקויפט א שאנק מיט א זייגער פאר 7 זל. 50 גר. וואס האט די ווערט פון עטליכע הונדערט זל.

ווען מען האט ארויסגעטראגען פון שטוב דאס איינציגע מעבעל-שטיק, איז גאלדשטיין געפאלען אין חלשות. ווייל ווער ווייסט, ווען דער ארימער האנדווערקער, וועט, ביים הערשענדען קריזיס, ווידער האבען די מעגליכקייט זיך איינצו-שאפען אזא שאנק און א זייגער.

דער סקאנדאל וואקסט נאך מעהר אויס דערמיט, וואס דער שטייער-חוב איז ווייטער געבליבען. דער אומגליקליכער יודישער האנד-ווערקער, האט פערלוירען פון שטוב צוויי נויט-ווענדיגע מעבעל-שטיק און אין שטייער-אמט איז ער ווייטער געבליבען א בעל-חוב.

דער ארויסגעווארפענער זאגט:

— ניעמא ניץ גארשים, וואו צו האבען צו טון מיט אזעלכע יורשים!

(2) והא ראיה, ער איז דאך גערעכט: וואוינט א יוד, א געוויסער אברהם פרייט, יאהרען-לאנג וואוינט ער אין א שטיקעל וואוינו-נגעל אויף דער זאסטאוונא 5, וואס געהערט צו די יורשים יוזעף און מאריא גורעצקי.

האבען זיך די דאזיגע יורשים (פון דעם דייטשען מין אריער מן הסתם..) איינגעשפארט, אז זיי ווילען פרייט'ן נישט האבען אלס לאקאטאר. איי, וואס — ער צאהלט דאך דירה-געלד פונקטליך, ווי דער מאגיסטראט-זייגער, און ער הערט דאך זיי, ווי דעם קאטער; און קיין שום קאמארניק שבעולם האט אויף איהם קיין שליטה נישט — איז ווידער די אייגענע מעשה: זיי ווילען איהם נישט האבען, די יורשים..

ויהי היום, און דער יום איז געווען דעם 20 אפריל ה. י. האבען די גורעצקי'ס מיט נאך עטליכע קימעס און קומאטערס גענומען, אפגע-ריסען דאס שלעסעל פון פרייט'ס וואוינונג, און געמאכט דערמיט אזא „פאזשאנדעק", אז ווען פרייט איז צוריקגעקומען פון דער גאס, האט ער זיך גע-טראפען ארויסעקסמיטירט מיט די אלע „בעבעכעס" זיינע אינדרויסען...

פרייט האט זיך דאן געווענדט אין דער פאליציי, וועלכע האט צונויפגעשטעלט א פראטא-קאל, און נעכטען האט דאס שטאטישע געריכט פערמשפט די יורשים — יוזעף און מאריא גורעצקי צו 3 חדשים ארעסט.

צוויי בראטשיקעס מיכעל

איינער הייסט באלעק און דער צווייטער — ראמעק

(א) אויף „גאשטשיני דוואר" (באלוט) האבען זיך די צוויי ברידער באלעסלאוו און ראמאן מיכעל געמאכט א „טאשי-מקא"-געשעפט, וואס איז בע-שטאנען אין דעם, אז די מארק-שטייערס דארט האבען פאר דעם פערגעניגען צו שטיין אויפ'ן מארק מיט סחורה געדארפט די 2 „בראטשיקעס" צאהלען פרעטענזיע-געלד, און באם, טאמער נישט — פלעגען זיי שלאגען מכות רצח, „אויסשרויפען" הענד און פיס, און דראהען מיט טויט.

דער סך הכל איז געווען, אז מען האט געוויינט און געצאהלט, און מ'האט מורא געהאט אימת מות „ארויסצובעקניצן" עפיס אויף די ברי-דערלעך פאר דער פאליציי.

ביז — מיט 3 טעג צוריק האט געליטען גאר א וואזשנע עוולה פון זיי פראנצישעק יאבלאנסקי פון טושין, און ער איז געגאנגען און די מיכעל'עך געמסר'ט.

מ'האט די צוויי מנובלים און רוצחים ארעס-טירט, און ערשט איצט האט זיך אנגעהויבען א נעגיי אין דער פאליציי.

עס האבען זיך שוין געמאלדען עטליכע צעהנדליג בע'עוולה'טע יודען און קריסטען — פאר זיי איז נישט געווען קיין נפקא מינא, א יוד — א קריסט...

א לאדזשער קעלנער הוליעט

ער מיט זיינע קאלעגען פאהרען שיכור'ערהייט אין אן אויטא, און וואס דערפון קומט ארויס

(2) סטעפאן הייאמאן (אנדזשעיא 32), וועל-כער האט אן אייגענעם אויטא, פאהרט אפט אויף זומער-וואוינונג אין וולאדזשימיערזשעוו.

לעצטענס, קומענדיג אויפ'ן דארף, האט ער איבערגעלאזט זיין אויטא אן אויפזיכט. און דאס האבען אויסגענוצט די דריי קעלנער: מיעטשיס-לאוו וויעטשאָרעק (לימאנאווסקיעגא 34), דער קעלנער הענריק פאלעק (אבויעטעלסקא 41) און וולאדיסלאוו בעדנארעק (וולאדזשימיערסקא).

זיי האבען זיך פריער גוט אנגעטרונקען אין אויטא, און זענען אוועקגעפאהרען קיין פּעטריקאוו. דערביי האט מען געמאכט דעם ריכטיגען שנעפסעל, מיטגענומען דאס גאנצע „צובעהער" און א בעטרונקענער „שאפער" האט זיך פאר-אינען די קעפ, האט מען זיך ווידער ארומגעדרעהט אין אויטא, זאלבעפערט שוין, און — יעדע גאס געצעהלט...

דער פיהרער פונ'ם אויטא איז געווען פאלעק אליין, ווייט אויס, דערפאר, ווייל ער האט מעהר פאר אלע אין זיין קאפ. און אזוי, דאס פאהרעכץ איז געווען פון דעם מין, וואס קאן נישט לאנג אנהאלטען. איז מען ארויפגעפאהרען מיט גאנצען אימפעט אויף א סלופ...

דער פועל יוצא דערפון איז געווען, אז דער אויטא איז צושמעטערט געווארען, און פאלעק מיט דער „דאמע", מארמוזעלע וואלאשעק זענען אויך שווער צוקליעטשעט.

פאלעק האט זיך אבער „נארישט געמאכט" פון דער געגענער מעשה, און איז אוועק כאפען א דרעמעל אין א סטאדאלע.

דער סוף איז אבער געווען, אז איהם מיט דער דאמע האט מען געמוזט אוועקפיהרען אין שפיטאל אריין.

די אנדערע צוויי זענען ארויס גאנץ.

שטרייק אין דער קליינער טריקא-טאזש-אינדוסטריע

(2) כידוע, איז לעצטענס אונטערגעשריבען געווארען א הסכם צווישען די ארבייטער און די גרויסע און מיטעלער טריקאטאזש-אינדוסטריע.

די קליינע פאבריקאנטען האבען דאגע-גען אפגעמאכט נישט אונטערצושרייבען און מחמת דעם איז בעשטימט געווארען א נייע קאנפערענץ אויף מארגען, פרייטאג.

בכדי אונטערצושטיצען זייער פאזיציע, האבען די ארבייטער אין די קליינע טריקאטאזש-פאברי-קען נעכטען דערקלערט א שטרייק. אין דער שטרייק האט אריינגענומען 30 פירמעס.

אין שייכות מיט דעם האבען שטרייק הא-בען זיך צוגעשטעלט ארבייטער-אינספעקטאר נעכטען געמאלדען איינגע פאבריקאנטען, וועלכע האבען אונטערגעשריבען דעם קאלעקטיוו אפמאך, אט-צעפטירענדיג זייערע בעדינגונגען.

אין די פירמעס, וואו האבען דעם אפמאך אונטערגעשריבען, האט מען אנגעהויבען צו ארבייטען.

נייער סעקרעטאר פונ'ם רעגירונגס-קאמיסאר

(א) ווי מיר דערוויסען זיך איז דער רעגיס-רונגס קאר קאלסור ביים לאדזשער מאגי-סטראט, ה' וולאדיסלאוו יאוואָרסקי, בעשטימט גע-ווארען אלס פערזענליכער סעקרעטאר פונ'ם שטא-טישען רעגירונגס-קאמיסאר, אינזש. וואיעוואדזקי.

האנקורענצלאזער
פילם-רעפערטואר
פון סלאנג-קינא-טעאטער
„CAPITOL"
ביז'ן 31 יולי ה. י. איז דאס קינא צוליב'ן רעמאנט נישט טעטיג.
קירצליך:
„עקסטאז"
„זון פון דער דושונגל"
„ZUZANNA LENOX"
„BURŁAK ARTEM"
Dr. MOREAU
„ווען כ'וואלט געהאט א מיליאן"
„דאס ליד פון דער נאכט"
„גאלדענע נעץ"
„ריץ טאצע פון ליבע"

לעבעדיג, לעבעדיג, לעבעדיג,

אז ס'האט זיך געמאכט אזוי לעבעדיג אז עס איז געפאלן א טויטער

(2) אינם דארף קראשעוויץ, וואלינער קרייז, האבען די פויערים געמאכט א פרייליכע חגיגה לכבוד אין שייכות מיט שניט, און גלאט אזוי — און עס האט זיך געבעגיסען בראנפען אויף וואס די וועלט שטייט.

אז די „זאבאווע" איז געווען אין עכטען ברען, און ביי אלע פויערים לעך האבען זיך גע-צייכנט זייערע טאנצן, ווי די קארוזאפס לד-בריל, איז איינער פון זיי, סטאניסלאוו זאדעק'ן איינגעפאלען, אז מ'דארף נאך די „זאבאווע" מאכען לעבעדיגער, און אין א ביסעל א שיס פון ריוואלווער.

געטראכט — גענומען — און אוועק א הויף, און ארויסגענומען זיין רעוואלווער און אויסגע-פרובט איהם אויף זיין 66-יאהריגען טאטען, אויף וועלכען ער האט זיך פאר דער רעוואלווער שיסט גוט.

איי, האט ער גוט געשאסען — שוין איינמאל גוט!

דער אלטער איז אוועק געבליבען ליגען טויטער אויפן ארט.

ס'איז געקומען א דאקטאר און פאליציי, און מ'האט מיטגענומען דעם זוהוליעטען טאטשעק ארעי-געוואצט.

צוגאב פאבאר-קאמיסיע

(2) מארגען, פרייטאג, דעם 28-טען ו. ה. און שבת דעם 29. ד. ח. הויבט אן אין לאקאל אויף פעטריקאווער 165 א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז — שטאט 2.

מעלדען דארפען זיך די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912 און עלטערע, וועלכע האבען זיך לעת עתה נישט צוגעשטעלט צו מיליטער-איבער-זיכט, האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט. וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 פאליציי-קאמיסאריאטען, און האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע.

געסט פון דער טשעכא-סלאוואקיי

(2) נעכטען האט אין פאבריקאנט באוויילט בנ'אויספלוג פון 300 טשעכאסלאוואקישע מאטא-ציקליסטען, וועלכע זענען אנגעקומען קיין פוילען אויף 100 מאטאציקלען.

אין נאמען פון דעם פוילישען טורינג-קלוב האט די געסט בעגריסט דער פרעזעס פאפינסקי.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

י. קאפראווסקי (נאוואמיעיסקא 15), ס. פראווקאווסקי (באשעשינער 56), מ. רזענצוועלום (שרודמיעסקא 21), מ. בארטאשעווסקי (פעטריקאווער 195), י. קלוטמא (קאנטנא 54), ל. טשינסקי (וואקישינער 53).

אורלויבען אין דער וואיע-וואדזטווע

(2) דריינס האט אנגעהויבען זיין 6-וואכנ-דיגען אורלויב דער לייטער פון דער אדמיניסטרא-ציע-אפטיילונג ביי דעם וואיעוואדזטוואמט, ה' אלעקסאנדער טימיעניעצקי.

זיין מקום אין אורלויב-צייט וועט פארנעמען דער וואיעוואדישער ראטסגעבער, ה' וולאדיסלאוו מארקיעוויטש.

אז עס שמעקט נאר מיט לאדז...

פריזען פאר די אנטיילנעמער פון טוריסטישען ראיד

(2) שבת, דעם 29 יולי, ה. י., וועט דער לאדזשער וואיעוואדע, ה' הויקע-נאוואק, איבערגע-בען פריזען צו די אנטיילנעמער פונם טוריסטען-ראיד, וואס איז פארגעקומען דעם 18 יוני ה. י. אין דער ציל פון וועלכען עס איז געווען צו אויסגעפינען דעם שענסטען לאנדשאפט אין דער לאדזשער וואיעוואדזטווע.

די פריזען וועלען איבערגעגעבען ווע-רען, וועט ווערען געעפנעט אן אויסשטעלונג פון פאטאגראפיעס אויפגענומען, וועלכע זענען געמאכט געווארען בעת'ן ראיד.

פערליבטער פריזיער

טרינקט סם און פערברייט מיט סובלימאט

(2) אין דער רעזשרע אויף וואלע 7 האט זיך גע'סמ'ט מיט קארבאל דער 19-יאהריגער קעסטערלינג, טאמער איז נאך קארבאל וועניג געווען, האט ער נאך פערנאשט א פעטסטליק סובלימאט.

פאגאטאוויע האט איהם אין א שווערען צו-שטאנד אפגעפיהרט אין קריזוו-שפיטאל.

ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען איז די סיבה פונם טראגישען שריט געווען — א ליבע-ענטוישונג.

Dr. med. H.LUBICZ
ספעציאליסט פאר וועגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32.
נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אוונט, זונטאג פון 9—11 בייטאג.

אנהויב שוהל-יאהר
וועט זיין דעם 20-טען אויגוסט

ווי בעקאנט האט זיך היי-יאהר געזאלט אנהויבען דאס שוהל-יאהר דעם 15-טען אויגוסט. צוליב דעם אבער, וואס אין דעם טאג פאלט אויס גראד א חגא, איז לויט א ספעציעלער פעראָרדנונג אפגערוקט געווארען דער אנהויב פון שוהל-יאהר אויף דעם 20-טען אויגוסט.

אין דעם טאג וועלען פארקומען גאטעס-דינסטען פאר די שילער און די למודים וועלען זיך אנהויבען דעם 21-טען אויגוסט.

אונטער די רעדער פון אנ'אויטא

(2) איז אויף ראג גדאנסקא און 6-שערפיען-גאס איז ארונטערגעפאלען די 53-יעהריגע עטעל ווארשאווסקא (פעטריקאווער 88).

זי איז איינגאנצען צוקאליעטשעט געווארען.

פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אויף קוראציע אהיים.

דער נומער פונ'ם אויטא איז ל. ד. 85,253.

וועמענס זענען די 6 טוץ דאמען-זאקען?

(א) נעכטען ביינאכט האט א געהיים-אגענט אויף דער פילסודסקיעגא גאס געוואלט פערהאלטען א פערדעכטיגען פערשוין מיט א פעקעל.

האט דער פערשוין מאמענטאל „געמאכט פיס", אבער דאס פעקל האט ער אוועקגעווארפען.

אינ'ם פעקעל, וואס איז אפגעטראגען געווארען אין דער פאליציי געפינען זיך 6 טוץ זיידענע לאיפלע דאמען-זאקען.

פרעגט זיך א קשיא: וועמענס זענען זיי?

א פאבריקס-שרפה

(2) נעהערנעכטען איז אין די אוונד-שעה'ן אויסגעבראכען א שרפה אין דער פאבריק פון קונטצע'ן אויף שענקיעוויטשא 77.

די אנגעקומענע 3 פייערלעשער-אפטיילונגען האבען די שרפה שנעל ליקווידירט.

דער היזק איז א קנאפער.

דארפס-שרפות

(2) פאריגע נאכט זענען אויסגעבראכען קליינע שרפות אין א רייה דערפער פון פיעטרקאווער קרייז, ווי אין מאידאן, פאראי, (דא איז ארעסטירט געווארען איינער רודאלף סטרעניק, וועלכען מ'איז חושד, אז ער האט אונטערגעצונדען) לענקאווא א. א.

אָרטאפעדישער אנשטאלט

פראטעזען, גארסעטען, אר-טאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט-פוס-איינלאגען בעגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81

שטילשטאנד אויפ'ן קאמגארן-מארק

(אב) אין שייכות מיט דער בעדייטענדער שטייגערונג פון די פרייזען אויף רויהע וואל אויף די לעצטע וואל-אויקציאנען זענען לעצטענס די פרייזען אויף קאמגארן-גארן זעהר געשטיגען. עס דארף נאך בעטאנט ווערען, אז אין פערגלייך מיט'ן פערגאנגענעם יאהר זענען די פרייזען אויף קאמגארן געשטיגען אויף 30 פראצענט.

גלייכצייטיג מיט'ן שטייגען פון די פרייזען איז אבער געוואלדיג געפאלען די נאכפראגע און דאס ווערט פערשטענדליך ווען מען נעמט אין אכט, אז נישט קוקענדיג אויפ'ן שטייגען פון האלב-פאבריקאט, איז אבער נישט פערהאן קיין מעגליכקייט, צוליב דער שלעכטער קאניונקטור צו הויכערען די פרייזען אויף סחורות. עס הערשט טאקע דעריבער אויפ'ן קאמגארן-מארק א פולשטענדיגער שטילשטאנד. די וועבערייען ארבייטען דערווייל אויס דאס גארן, וואס זיי האבען געקויפט נאך צו ביליגע פרייזען. ווי לאנג דאס וועט גע-דויערען איז אונבעוואוסט. די פרייזען אויף קאמגארן זענען פעסטגעשטעלט געווארען אין פראנ-צויזישע און שווייצארישע פראנקען.

אייז קליינע קלייניגקייט...
די צווי תנא באַרטעקעס זענען ארעסטירט געווארען

(א) מאריע דודקאווסקא (דוואָרסקא 42) האט געמאלדען אין דער פאליציי, אז אין אוונד, בעת זי איז געגאנגען אהיים מיט דער דוואָרסקא גאס, האבען איהר פערשטעלט דעם וועג 2 פערשוינען, זי פערהאלטען, פערשטופט איהר דאס מויל, און זי — פערגוואלטיגט.

טראָץ דעם וואס דאס האט מיט איהר פא-סירט אין אוונד, האט זי אין די מנוולים דער-קענט: יוזעף יאראש'ן (פון דוואָרסקא 42) און באלעסלאוו ראדוואנסקי'ן (פון וואוועלסקא 6).

פאליציי האט די אנגערופענע ארעסטירט.

וואס עס פאסירט אלץ אין לאדז אין מיטען גאס...

קוכטשיאק מיט זיינע שותפים
האבען איבערגעוואנדערט אין א תפיסה אויף פאמערן

(2) אין שייכות רערמיט, וואס עס איז אריין אין קראפט דער אורטייל פון אפעלאציע-געריכט, איבער די בעקאנטע לאדזער באמביסטען: ראמאן קוכטשיאק, יאן זשעטעלסקי, סטאניסלאוו קלימ-טשאק, אנטאני ריבאק, יוזעף גראדושיצקי, פעליקס ווישניעווסקי, באלעסלאוו רענאשיאק און וולאדיס-לאוו שמיגולסקי, וועלכע זענען בשעתו בעפאלען דעם קאסירער פון דער „קאראלעווער מאנופאק-טור" און צוגערויבט ביי איהם 25 טויזענד זל. פאבריקס-געלד — זענען זיי נעכטען אריבערגע-פיהרט געווארען פון די לאדזער טורמעס, אין דער טורמע פון ווראנקי אויף פאמערן.

כידוע, האט זיי דאס אפעלאציע-געריכט גע-מינערט די שטראף אויף א העלפט.

הימעל-שרייענדיגע נויט
דריי ארימע ארבייטסלאזע משפחות עקסמיטירט אויף כאיני

(2) הייבטיגע וואך זענען אויף כאיני עקס-מיטירט געוואָרען דריי אָרימע אַרבייטלאָזע משפחות.

אויף זגאדבע 6 — די משפחה פון דעם אר-בייטסלאָזען ווינצענטי מאַיעווסקי.

אויף טושינסקאַ 89 — יוזעף וואוושיקאַ.

אויף קרוטשע 19 — מענדעל ווילטשקאָוויטש.

די אַלע דריי משפחות געפינען זיך אונטערן אָפענעם הימעל.

זי שטודירט הייםלאזע
און אליין איז זי נישט ביים פולען זינען

(2) נעכטען איז אין זאַל נומער 8 פון שטאָ-טישען געריכט אריינגעקומען אַ יונגע פרוי, וועל-כע האָט זיך געהאַלטען זעהר אומרוהיג, געוואַנ-דערט פון אָרט אויף אָרט, און אינמיטען דעריי-ען צוגעגאַנגען צום ריכטער שטעלען איהם פערשידענע פראַגען...

אַז מען האָט זי געוואָלט דערווייטערען פון זאַל האָט זי דערקלעהרט, אַז זי איז נישט אַבייזער, נאָר אַ שרייבערין... זי שרייבט איצט אַ ווערק א. נ. „די הימלאָזע", און זי געקומען אין געריכט זוכען מאַטעריאַל.

מען האָט זיך משער געווען, אַז זי איז עפּיס נישט אינגאַנצען אין אָרדענונג, האָט מען זי אויס-לעגיטימירט און עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז זי איז די 29-יעהריגע אַנאַ שליין, (פּאַלודניאָוואַ 15) אַ גייסטיג קראַנקע, און מ'האָט זי אַרויסגע-פיהרט פון געריכטס-זאַל.

Dr. med.
L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאנד-לונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9- 1 ביי טאג

פאר אונבעמיטעלטע — ניעדריגע-פרייזען.

ביליגער געווארען באַנ-וועל-גארן

(אג) אין די לעצטע טעג איז אויפן לאדזער מארק געטירט געווארען א שוואכערע טענדענץ אויף באוועל-גארן. אין שייכות דערמיט איז באנ-וועל-גארן ביליגער געווארען אויף 1 סענט אויפן קילא.

בענייט די אונטערהאנדלונגען וועגען שליסן א גומי-קארטעל

(אג) ווי בעוואוסט ווערט שוין זייט א לענ-גערע צייט אין דער גומע-אינדוסטריע געפיהרט אונטערהאנדלונגען וועגען בעגייען דעם גומע-קאר-טעל. צוליב דער פערעקשנ'טער שטעלונג פון איין פירמע זענען אבער די אונטערהאנדלונגען שטעמס-איבערגעריסען געווארען. אין די לעצטע טעג איז אבער א דאנק דער איניציאטיוו פון דירעקטאר פון פריהערדיגען קארטעל ווירער בענייט געווארען דער פרוב צו שאפען א קארטעל. עס הערשט די איבערצייגונג, אז דאס מאל וועט דער ענין שוין ענדגילטיג ערלעדיגט ווערען.

פלוצלונגער טויט פון לייטער פון 4 פאליציי-קאמיסאריאט

(2) נעכטען אינדערפריה איז געשטאָרבען פון אַ האַרץ-קראַנקהייט דער לייטער פונ'ם 4 פאָליציי-קאָמיסאַריאַט, דער קאָמיסאַר וויקטאָר וואַלמאַן.

דער פערשטאָרבענער איז אַ רייה יאָהרען גע-ווען לייטער פונ'ם דריטען קאָמיסאַריאַט, און איז לעצטענס אַריבערגעטראָגען געוואָרען אין פערטען.

אפגעבדענט א מיהל אין אזארקאוו

(2) נעכטען ביינאַכט איז אין אָזאָרקאָוו, אויף פּילסודסקיעגאָ גאַס אויסגעבראָכען אַ שרפה אין מאיר זשעפּקאָוויטשעס מיהל.

טראָץ דער באַלדיגער רעטונגס-אַקציע איז די מיהל אינגאַנצען אָפּגעברענט געוואָרען.

דער היזק דערגרייכט 50 טויזענד זלאָטעס.

גארטען-פערוויילונג אין העלענאוו לטובת „תומכי אורחים"

די זונטאג'דיגע גארטען - פערוויילונג אין העלענאוו לטובת „תומכי אורחים" פערשפרעכט צו זיין אינטערעסאנט צוליב דעם הערליכען פראגראם, וואס וועט געגעבען ווערען אין גארטען.

עס איז צו ערווארטען, אז די בעפעלקערונג וועט גערן בעזוכען די פערוויילונג דעם זונטאג, ד. 30. יולי, בכדי צו העלפען די ארימע, וועלכע נעניסען פון דער אינסטיטוציע.

ד"ר מעד.
מ. העללער

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע

8 טראַוגוטא 8, טעל. 17989.

נעמט אן ביז 10 פריה און פון 4—8 אוו.

פאר פרויען א ספעציעלע ווארטע-זאל.

אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

דער רוף פון קערפער
סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן

55

בלויז די אויגען פיערס האבען געלעבט.

דיינע העלע אויגען — צייטענווייז פריילעכע, צייטענווייז טרויעריגע פערטראכטע און מיט ליב-שאפט געווענדעטע צו איהר — אָט די אויגען האָ-בען געלעבט.

וואָס האָט זי געהאַט מורא צו האָבען?

ער איז נאָר געווען צו שוואַך דערצו, כדי צו קאָנען בעוועגען זיך, בכדי צו מאַכען כאָטש איין בעוועגונג.

עס איז געווען אַ משוגעת צו וואַרטען זיך דעריבער, און נאָר דאָס פחדנות האָט געקאָנט שטע-רען זיין רוהע. עס איז אויך אַנ'אומזין געווען צו פיינינען איהם מיט קרעכצען און זיפצען.

— טייערער מיינער, ליבער — האָט זי פאַרט געזאָגט — עס וועט דיר בעסער ווערען! דיינע קאַלעגען האָבען עס מיר געזאָגט, נישט וואָהר? און דער שעף האָט עס מיר אויך געזאָגט.... דו וועסט זעהן — וועסט גיך צו זיך קומען!

און זי איז נישט בכוח געווען איינצוהאַלטען די פראַגע, וואָס האָט זיך ביי איהר אַרויסגעריסען:

— דו הערסט מיך, פיער?... גיב מיר אַ צייכען... כאָטש אַ קליינעם צייכען, אַז איך זאָל וויסען דאָס דו הערסט מיך!

אַן אומנמענשליכע אָנשטרענגונג האָט אָפּגע-שפּיגעלט אינ'ם בליק פון פערוואונדעטען, אָבער גאָר נישט האָט אַ ציטער געטון אויף זיין פּנים.

סעווערינא האָט אָנגעהויבען צו אָנשטויסען זיך, וואָס עס האָט בעדייט די צוריקגעהאַלטענ-קייט פונ'ם בירורג און זיינע שילער.

דאָס לעבען, וואָס האָט נאָך געטליעט אין פיערס בליק, האָט אַלץ געגעבען צו דערקלערען.

פיער האָט געוואָלט רעדען, געפּרובט זיך אַ ריהר צו טון, אָבער ער האָט עס נישט געקאָנט: זיין קערפער איז געווען געשמירט.

סעווערינא איז לאַנג געזעסען איבערגעבוי-גען איבער זיינע אויגען, אויפכאַפּענדיג די סימנים פון לעבען אין זיי.

זי האָט איהם פערגעסען פראַגען און גע-פרובט אויפצוכאַפּען די ענטפערס אין זיין בליק.

דערנאָך — בכדי צו בעהאַלטען די טרערען אין איהרע אייגענע אויגען, איז זי אַרויס איב'ם שכנות'דיגען צימער.

דער דאָקטאָר איז איהר נאָכגעגאַנגען.

— איהר דאַרפט נישט פערצווייפלען, כאַ-דאַם — האָט ער אַ זאָג געטון — די צייט קען איהם אויסהיילען.

— זאָגט, אורבאַ, זאָגט... — ער וועט דאָך נישט בלייבען אַזוי אויפ'ן גאַנצען לעבען?... דאָס טאָר דאָך אַזוי נישט געשעהן!... דאָס...

די האָט זיך פלוצים דערמאָהנט אין גיומאַנס ווערט, און ענטשוויגען געוואָרען.

— בעת דער מלחמה — האָט זיך דער דאָק-טער אומזיכער אָפּגערופען — בעת דער מלחמה האָ-בען מיר אָבסערווירט פיל פאַלען, ווי מענשען האָ-בען זיך פולשטענדיג אויסגעהיילט פון פּאַראַליטש..

— פּאַראַליטש?... פּאַראַליטש? — האָט סעווע-רינא איבערגעחזר'ט.

כל זמן דאָס דאָזיגע וואָרט איז נישט אַרויס-געבראַכט געוואָרען, האָט זיך איהר פיערס לאַגע אויסגעוויזען פאַר ווענינער גרויזאַם:

ער האָט ווייטער געהערט צו איהר, אָבער איצט, אַז מ'האָט איהם צוגעקלעבט דעם דאָזיגען עטיקעטעל, איז ער געוואָרען אַ מין אומבעשטימ-טע מאַסע...

— איצט ווייסט איהר שוין אַלץ — האָט דער דאָקטער פאַרטגעזעצט — דאָ דערלויבט מיר אייך צו געבען אַנ'עצה: רעדט נישט מיט איהם צו פיל... בעמיהט זיך, אַז ער זאָל נישט בעמערקען זיין לאַגע....

— ער?

— פערשטייט זיך... עס וועט איהם נישט לייכט זיין און עפּעס סתם צו פּעדיכערען, נאָר. פאַנדעמאָנעטען. איז עס מעגליך... דער לעבעדיגסטער שכל, ווען מען איז קראַנק...

— ניין, ניין! איך וויל נישט!! — האָט איהם סעווערינא איבערגעשלאָגען — ניין, ניין!... גאָר נישט איז איין איהם נישט געשעהן! אויב איהר פערלאָזט זיך נישט אויף זיינע אָרגאַניזם, טאָ, פער-לאָזט זיך אויף מיר! איך וועל זיך שוין זעהן איהם זאָרגען!....

איהר קול האָט אויסגעדריקט פערעקשנ'טער ווילען און אַזוי פיל מעכטיגע ליבשאַפט, אַז דער דאָקטאָר האָט איהר בלויז אַ דריק געטון די האַנד אַזוי ווי מען דריקט די האַנד אַ העלדישען חבר.

סעווערינא האָט נישט פערלאָזט פיערס שפּי-טאָל-צימער.

טאָג ווי נאַכט האָט זי זיך געפונען פאַר זיינע טליענדיגע אויגען.

איהר אייגען, פּערזענליך לעבען האָט אויפ-געהערט צו עקזיסטירען.

וואָס פאַר אַ דראַמע קאָן זיך פערגלייכען מיט דער, וואָס עס שפּילט זיך אָפּ אין אַ קערפער — אַזא קערפער, וואָס האָט פערלוירען די פעהיג-קייטען אויסצודריקען די שטרעבונגען פון זיין לעבעדיגען גייסט?

און ווי פערגלייכען קאָן זיך עס מיט גאָרנישט — דער זיג פון סעווערינא, ווען אין איין העלען פריהמאָרגען האָט זיך איהר אויסגעוויזען, אַז פיער'ס ליפּען האָבען אַ ציטער געטון.

עס איז געווען אַ קויט-מערקבאַרער לייכטער ציטער, אָבער סעווערינא האָט נישט געהאַט קיין טעות — זי האָט דעם ציטער בפירוש געזעהן.

אין משך פון דעם טאָג האָט זיך דאָס ציטערן פון די ליפּען איבערגעחזר'ט, געוואָרען בולט'ער.

דער פּראָפעסאָר אַליין האָט צוגעזעהן אַ גלעט געטון דעם פערוואונדעטענס שטערען.

אויפ'ן צווייטען טאָג האָט פיער מיט גרויס מאַטערניש אָנגעהויבען אַרויסצורעדען בעזונדערע זילבען, און זיינע פינגער האָבען זיך אַ בעוועג געטון אויף דער קאָלדרע.

סעווערינא האָט זיך שוין מעהר נישט גע-ספק'ט אין דעם, אַז פיער'ן איז בעשערט געזונד צו ווערען.

די איינגעהאַלטענקייט פון די דאָקטוירים האָט זי געמאַכט בעזע.

עס איז אַדורך אַ וואָך, און זי האָט אויסגע-פועל'ט די דערלויבעניש צו נעהמען איהם אהיים.

די וואונד האָט זיך פערצויגען, און זי האָט צו זיך אַליין געקלאָגט פיל מעהר צוטרוי, ווי צו אַלע אַנדערע.

אויב דער אונטערשטער טייל פון זיין קערפּער איז נאָך אַלץ געווען אומבעוועגליך — האָט דאָך דער אויבערשטער טייל מיט די הענד בעקומען די פעהיגקייט, כאָטש אַ שוואַכע, צו בעוועגען זיך.

פיער האָט אָנגעהויבען ביסלעכווייז צו אַ-רויסברענגען אין וואָרט זיינע געדאַנקען, און נאָך צוויי מאָל אַ פּרוב טון — אַפילו צו לייענען.

(פאָרזעצונג קומט)

מארטיראלאגיע פון פוילישע יודן אין דייטשלאנד

אויטענטישע מאטעריאלען וועגען רדיפות, שיקאנעס און ארעסטען פון פוילישע יודען אונטער'ן היטלער-רעזשים

אינסברוק (יט"א) די פוילישע בירגערין לאטע שמולאוויטש (הערגעסהויזען אין העסען) איז צוזאמען מיט איהרע צוויי זיהן דוד און לעאָ אויפגעפאָדערט געוואָרען צו פערלאָזען דייטשלאנד אין משך פון א וואָך צייט. די סיבה פון דער אויסווייזונג איז פון „זיכערהייטס-פאליציי'אישע באַטור". דער מאן פון דער פרוי שמולאוויטש אשר שמולאוויטש, געפינט זיך אין האלאנד.

דער פוילישער בירגער יעקב פריענקעל פון גרעפענהויזען (העסען) איז געוואָרען אַרויסגעוויזען פון דייטשלאַנד. די אינטערווענץ פון פוילישען גענעראל-קאָנסולאט אין פראנקפורט האָט נישט געהאַט קיין ערפאָלג.

דער שילער אהרן קולא (א פוילישער בירגער) און זיין פריינד ערנסט לייבאוויטש זענען איבערגעגעבען געוואָרען דער פראקוראטור. עס ווערט זיי פאָרגעוואָרפען, אז זיי האָבען „פראוואצירט" ס.ס.-לייט צו א פאָרפאַל, אין וועלכען זיי זענען שווער מיסהאַנדעלט געוואָרען.

דער פוילישער בירגער משה רייכענבאַך פון לייפציג איז גענומען געוואָרען אין „שוץ-האפט". קיין שום מאָטיווען פון אַרעסט זענען נישט אָנגעגעבען געוואָרען.

דער פוילישער בירגער זשאַק גריצמאַך (בערלין, קאַלבערגער שטר. 18) איז דורכ'ן בערלינער פאליציי פרעזידיום אויפגעפאָדערט געוואָרען צו פערלאָזען דייטשלאַנד ביז'ן 25-טען ה. ח. אין דער מאָטיווירונג פון דער אויסווייזונג ווערט געזאָגט, אז דורך גריצמאַך'ס „געשעפטען ווערען געשטעלט אין סכנה וויכטיגע אינטערעסען פון רייך".

די פוילישע בירגער זעליג רויכמאַן און זיין פרוי זעלדע זענען אין בראונשווייג אַרעסטירט געוואָרען דורך שטורמיסטען און אריבער-געפיהרט געוואָרען אין א ס. א.-קאַזאַרמע. דער פוילישער גענעראל-קאָנסולאט אין בערלין האָט אויפגענומען אַן אינטערווענץ לטובת די רויכמאַנ'ס.

אין לייפציג זענען אַרעסטירט געוואָרען די פוילישע יודען איזי וועבער (לייבניץ-שטראַסע 7) און אברהם האָרן (בליכער-שטראַסע 21). קיין שום מאָטיווען פון אַרעסט זענען נישט אָנגעגעבען געוואָרען. דער פוילישער קאָנסולאט אין לייפציג האָט זיך געווענדעט מיט אַן אינטערווענץ צום אָרטיגען פאָליציי פרעזידענט.

דער פוילישער גענעראל-קאָנסולאט אין מינכען האָט זיך ווידעראַמאָל געווענדעט צו דער רעגירונגס-מאַכט אין קאַרלסרוהע (באַדען) און שטוטגאַרט (ווירטעמבערג) וועגען די שיקאַנען, וואָס עס האָבען אויסגעשטעלט דורך די לאָקאַלע מאַכט-אָרגאַנען יודישע הענדלער, פוילישע בירגער, אויף די מערק אין יאַרידען אין באַדען און ווירטעמבערג. די רעגירונגס-מאַכט ווערט געבעטען צו ערטיילען שוץ די יודישע הענדלער און געגענווירקען דעם באַנומען געוואָרען אין שוצאַרעסט. ווען זיין פרוי באַקלאָגט מצד די אָרטיגע אָרגאַנען.

דער פוילישער בירגער יוליוס קליגער אין איכהויזען (בייערן) איז אַרעסטירט געוואָרען און האָט זיך געווענדעט צום קאָמיסאַר, וואָס האָט דורכגעפיהרט דעם אַרעסט און איהם געזאָגט, אז ער וויל זיך וועגען דעם ענין ווענדען צום פוילישען גענעראל-קאָנסולאט, האָט דער קאָמיסאַר געענטפערט: „איך וועל דיר ווייזען.“ — מיר וועלען שוין זאָרגען אז אייער מאַן זאָל פערשווינדען און מען זאָל איהם מעהר נישט אַזוי שנעל געפונען אין עטליכע טעג אַרום איז קליגער בעפרייט געוואָרען, באַלד דערנאָך האָט זיך אָבער אין זיין הויז געמאָלדען א געוויסער אַבטאָן הובער, וועלכער האָט מיט קליגער'ן געהאַט אַלטע חשבונות, און אין בעגלייטונג פון ס. א.-לייט צוגענומען פערשידענע שטוב-זאַכען אין ווערט פון העכער 500 מאַרק.

דער פוילישער גענעראל-קאָנסולאט אין מינכען האט פאָרגעשטעלט דעם ביירישען אינערן-מיניסטער-יום בעווייזען פאַר דער אומגעזעצמעסיגקייט פון הובער'ס האַנדלונג אז [...] אַרויסגעריקט אין קליגער'ס נאָמען א ציוויל-תביעה אין דער הויך פון 555 מאַרק.

נאַצי-לייט זענען בעפאַלען דאָס געשעפט און די וואוינונג פון די פוילישע בירגער קאַנער און שווער מיסהאַנדעלט דאָס הויז-געזונד. אליהו קאַנער און זיין ברודער זענען שווער צושלאָגען געוואָרען. בײם ערשטען איז ערנסט בעשאַדיגט די שמיעה.

זיבער צייט האָט דער פוילישער בירגער הערמאַן שטאַרער אין האָף (בערן) בעקומען א בעפעהל תיכף צו פערלאָזען דייטשלאַנד. אין רעזולטאַט פון אַן אינטערווענץ ביי דער ביירישער רעגירונג איז שטאַרער'ן די אויפענטהאַלטס-ערלויבעניש פערלענגערט געוואָרען אויף א געוויסע צייט. נישט קוקענדיג אָבער דערויף האָט איהם די פאָליציי-דירעקציע אין האָף כסדר שיקאַנירט און לסוף געצוואונגען צו פערלאָזען די דאָזיגע שטאָט. דער פוילישער גענעראל-קאָנסולאט אין מינכען האָט זיך געווענדעט מיט א פאָליציי-אָרגאַנען אין האָף אינטערווענירט בײם ביירישען אינערן-מיניסטעריום.

דער פוילישער בירגער משה קופערבערג אין פראַנקפורט (רעכניי-שטראַסע 5) איז אַרעסטירט געוואָרען דורך דער פאָליציי און איבערגעשיקט געוואָרען אין קאָנצענטראַציאָנס-לאַגער אין אָסטהאָפען. קיין שום גרונד פון אַרעסט איז נישט אָנגעגעבען געוואָרען.

דער פוילישער בירגער משה אַבעהוועגער אין באַד שוואַלבאַך (רהיינשטראַסע 9) איז אַרעסטירט געוואָרען דורך שטורמיסטען און פּאָליציי. דעם אַרעסטירטען האָט מען איבערגעפיהרט אין פאָליציי-פרעזידיום אין וויסבאַדען. קיין שום גרונד פון אַרעסט איז נישט אָנגעגעבען געוואָרען.

די אינדוסטריע אין ארץ-ישראל

אלטע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען ווערען פערגרעסערט, און נייע ווערען אונטערגענומען.—די ענטוויקלונג פון דעם פילם אינדוסטריע אין ארץ-ישראל.— יאסעלע ראזענבלאט'ס חזנישער פילם „קול אור“

געקינסטעלטע ציין פאבריק

אכט יאָהר עקזיסטירט אין תל-אביב א פאַבריק וואָס אַרבייט אויס געקינסטעלטע ציין, וועלכע בעשעפטיגט שטענדיג 85 אַרבייטער, אַרבייט אויס יעהרליך 132,000 ציין, וואָס ווערען געמאַכט פון א סאָרט שטיין, וואָס מ'רופט פעלדשפאַט מיט א מישונג פון אַנדערע כעמיקאַלען.

כמעט די גאַנצע פראָדוקציע ווערט עקספּאָרטירט, אין לאַנד ווערט אין גאַנצען פערקויפט נישט מעהר ווי 4 פראָצענט. מעהר ווי א העלפט איז געשיקט געוואָרען נאָך ענגלאַנד, צוליב די נייע טאַריפען איז דער עקספּאָרט נאָך ענגלאַנד געפאַלען מיט דרייסיג פראָצענט. די פאַבריק האָט בעקומען בעשטעלונגען פון אויסטראַליע און מזרח-אייראָפּע און זי פיהרט איצט א ברייטע אַגיטאַציע צו ערמעגליכען נייע אָפּזאַץ-מערק און דאַדורך קענען בעשעפטיגען ביז דריי הונדערט אַרבייטער. דער קאָמיטעט צו באָיקאָטירען דייטשע סחורות אין פוילען האָט בעשלאָסען צו בעוועגען אַלע דענטיסטען צו קויפען געקינסטעלטע ציין פון די א"י-פראָדוקציע.

אויסשטעלונג פון אייזענווארג

דער אינזשיניער אַלאַפין פון וואַרשאַ האָט געשטימט צו עפענען אין תל-אביב א שטענדיגע אויסשטעלונג פון אייזענוואַרג, וואָס יוען ברענגען גרויסע נוצען צו די, וואָס ווילען עפענען נייע פאַבריקען פון דעם פאַך, אין דער אויסשטעלונג וועט זיך געפינען א גרויסען אויסוואַהל פון אייזען-געשיר און אַנדערע אויסאַרבייטונג, וואָס ווערען אימפּאָרטירט פון אויסלאַנד, און ס'איז מעגליך די צו פראָדוצירען דאָ אויפ'ן אָרט. אזא אונטערנעה-מונג וועט ברענגען גרויסע נוצען צו דער ענטוויקלונג פון אייזענוואַרג-פראָדוקציע.

רערען פאר צענטראלע בעהייצונג

אַן אַמעריקאַנער יוד א עקספּערט אין צענטראַל בעהייצונג פראָדוקציע, האָט בעשלאָסען צו גרינדען אין חיפה א פאַבריק פון רעהרען און קעסלען, וואָס זענען נויטיג צו דער אינסטאַלאַציע פון צענטראַל-בעהייצונג.

(ספעציעלע קארעספאנדענץ)

א נייע טשוועקעס פאבריק

אין רמת גן האָט פונקציאָנירט א פאַבריק, וואָס האָט אויסגעאַרבייט טשוועקעס, שטעכעדיגע דראָהט און אייזערנע רעשאָטקעס. לעצטענס איז די פאַבריק פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַן אַקציען-געזעלשאַפט א. ג. „ברזלית“ מיט א קאַפּיטאַל פון צעהן טויזענד פונט. די קאָמפּאַני האָט געקויפט אַרום תל-אביב א גרויסען פּלאַץ אויפצושטעלען די נייע פאַבריק וועלכע וועט בעשעפטיגען 80 אַרבייטער און וועט פאַבריצירען פערשידענע מעטאַלענע אויסאַרבייטונג.

די ענטוויקלונג פון דער פילם אינדוסטריע אין א"י

די אויסערגעוועהנליכע אייגענשאַפטען, וואָס א"י בעזיצט אַלס צוציהענדעס וואונדערבאַר היסטאָריש לאַנד מיט אזא פענאָמענאַלע אונ"ווערסאַלע פערגאַנגענהייט, איהר נאַטירליכע שעהנקייט; גלענצענדער קלימאַט; זויבערער לופט; טיפבלויער קלאָרער הימעל און שטראַהלענדער ליכטיגער זונען-שטראַהל. די אַלע קאָמבינירענדע מעלות דינען אַלס אַטראַקציע צו די פילמען-אינדוסטריע וועלכע זעהט דאָ פאַר זיך א ריזיגען געביט פאַר ענטוויקלונג.

צום ערפאָלג פון דער אינדוסטריע ביז איצט האָט געפעהלט דער לעבענס-נערוו, ס'איז נישט געווען גענוג קאַפּיטאַל, וואָס זאָל ערמעגליכען אזא ריזיגע אונטערנעהמונג. נאָך א זאַך, די ביז-איצטיגע פילם-אונטערנעהמונגען האָבען נישט געהאַט די נויטיגע טעכנישע בעקוועמליכקייטען, דורך וועלכע מ'זאָל קענען עקספּלואַטירען די דערמאָהנטע אייגענשאַפטען פון לאַנד, דאָס האָט געשטערט די ענטוויקלונג פון די בעשיידענע פערזוכען, וואָס איז געמאַכט געוואָרען אויף דעם געביט.

איצט נאָכ'ן פראָדוצירען די ערשטע א"י-פילמען, וועלכע די ברייטע וועלט האָט מיט שעצונג אָנערקענט, האָבען אייניגע גרויסע קאַפּיטאַליסטען אין א"י און אין אויסלאַנד געגרינדעט די פילם-געזעלשאַפט „אפק“, וועלכע שטעהט אין קאָמערציאַלע פערבינדונג מיט די וועלטליכע פילם-פראָדוצירער האַדורך וועלען די א"י-פילמען האָבען א געזיכערטען אָפּזאַץ-מאַרק אין אַלע ציוויליזירטע לענדער.

די דירעקטאָרען פון דער פילם-קאָמפּאַני „אפק“ שטרעבען אויפצושטעלען די אינדוסטריע אויף די מעגליכע העכסטע שטופע פון פולקאָמענע טעכניק און הארמאָנישע קונסט.

די קאָמפּאַני טראַכט צו עפענען א סטודיא אויף אויסצואַרבייטען בעוועגליכע און קלאַנג-פילמען, וואָס וועלען זיין אויסגעשטאַטעט מיט די פאָלקאָמענסטע טעכניק, און קונסט. נאָכהער וועט די קאָמפּאַני אויפבויען א פילם-שטאָט, א האָליוואוד-מיניאַטור, צו דעם צוועק וועט די קאָמפּאַני מאָבי-ליזירען אַלע חשוב'ע מוזיקאַלישע ליטעראַרישע און טעאַטער-קרעפטען אין לאַנד, נאָכהער וועט זי אַנגאַזשירען יודישע קינסטלער פון אויסלאַנד, אי-בערהויפט פון דייטשלאַנד די, וואָס זענען אַרויס-געשטויסען געוואָרען פון זייער שטעלען דורך די היטלער באַנדעס.

די קאָמפּאַני וועט גרינדען א קינאָ-קאָנסערוואַטאָריום, וואָס וועט יוען געלייטעט דורך די בעריהמטע אָנערקענטע יודישע קינסטלער, וועלכע האָבען דעם צוועק צו ערציהען אַקטיאָרען און ביהנע זינגער.

„אפק“ וויל נישט פערשלינגען די ביז איצטיגע עקזיסטירענדע פילם-סטודיען, אין ארץ-ישראל, פערקעהרט, זי וועט די העלפען צו בעקומען אין „די ברייטע וועלט אָפּזאַץ-מערק“, דער ערשטער פילם, וואָס וועט בקרוב ערשיינען דורך „אפק“ וועט צייגען די וועלט אונזערע דערגרייכונגען אין ארץ-ישראל דורך די לעצטע פופציג יאָהר, אויף די געביטען פון: קונסט, קולטור; אינדוסטריע א. ד. גל. אויסער לייזונג וועט מען בולט אַרויסהעהען די איבערמענשליכע כוחות, וואָס איז פערוועדעט געוואָרען דורך די ערשטע חלוצים העלדען ביז די איצטיגע מיט'ן ציל אויסצולעבען די וויסטענישען און מדבריות פון די צו-שטערטע ציון.

דער פילם וועט זיין אַן ערשטקלאַסיגער פּראָפּאַגאַנדע מיטעל פאַר אונזערע אַספּיראַציעס אין א"י און וועט האָבען א מאַגנעטישע צוציהונגס-קראַפט פאַר'ן יודישען יונגען דור און פאַר די גאַנצע מענשהייט איבעראַל.

דורך דער קורצער צייט, וואָס דער וועלט-בעריהמטער חזן ר' יאָסעלע ראָזענבלאַט ז"ל האָט געוויילט אין ארץ-ישראל, איז דורך זיין איניציאַטיוו פערפעקטיגט געוואָרען א חזנ'ישען קלאַנג פילם, דורך דער קאָמפּאַני „קול-ואור“ פאַר וועלכען יאָסעלע האָט געזונגען.

ס'איז פילמירט געוואָרען, וואו דער חזן שטעהט ביים כותל המערבי און זינגט „ומפני חטאינו“ — ביים מערבת המכפלה און זינגט „אחינו כל בית ישראל“ — ביים קבר רחל און זינגט „רחל מבכה על בניה“ ביים ירדן און זינגט „הים ראה וינוס, הירדן יסוב לאחור מיט עפעקטיווען איינדרוק אויף די צוהערער און בעאָבאַכטער.

ש. יצחקי

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע
קראנקהייטען, מענער - שוועכע. אלע ארט
אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג
מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אווענד
בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17
בעהמט אן פון 1—2 בייטאג און פון 4—7 נאכמ'

געקומען פון אמעריקע צום רייכען פעטער

געבוירען נאכ'ן טויט פון זיין פאטער אויפן שלאכטפעלד

ביאַליסטאָק.

אין ביאַליסטאָק געפינט זיך איצט א 19-יעה-ריגער בחור פון אַמעריקע, וואָס איז געקומען צו א היגען רייכען פעטער...

די מעשה איז א טשעקאַווע.

דעם בחור'ס פאָטער איז באַלד, נאָך דער מאָ-ביליזאַציע אַוועק אויפ'ן פראָנט און האָט דאָרטען געפונען דעם טויט. דאָ האָט ער איבערגעלאָזען א מעוברת'ע פרוי און צוויי חדשים נאָכ'ן מאַנס טויט איז געבוירען געוואָרען א יונגעלע. א מיי-דעלע איז שוין געווען פון פריהער.

די צייט איז דעמאָלט געווען, ווי מיר געדענ-קען, א ביטערע, די היגע קרובים פון דער אומ-גליקליכער אלמנה זענען אליין געזעסען אָהן ברויט אין שווערע, אַנ'אָהנקינדערדיגע, האָט פונדעסט נועגען צוגענומען ביי דער מאַמען דעם נייגע-בוירענעם יונגעלע און זי מיט'ן מאַן האָבען איהם דערצויגען און געהאַלטען ווי אַן אייגען קינד.

אַז די מלחמה איז פערביי, האָבען זיי גע-שריבען בריף צו זייערע קרובים אין אַמעריקע, מ'זאָל רחמנות האָבען אויף דער וויסטער אלמנה און איהר אריבערנעהמען אין דער דאָלאַרען-מדינה.

די קרובים האָבען דערהערט דעם געבעט און האָבען אין יאָהר 1920, דורך הרב בראָדסקי, גע-שיקט שיפסקאַרטען און געלד פאַר דער פרוי מיט ביידע קינדער, וועלכע זענען טאַקע תיכף אַפּגע-פאָהרען.

די אלמנה האָט דאָרט חתונה געהאַט און ס'איז איהר אַוועק נישט שלעכט. אַז ס'איז געקומען די צייט, האָט מען דעם יונגעלע געשיקט אין פּאַבליק-שול (פּאָוּש.), נאָכדעם אין הייי-שול (גימ-נאַזיע) און איצט, א הויכער שיינער בחור, האַלט ער שוין ביים אוניווערזיטעט.

דערווייל איז גראָד אין יענער צייט, ווען די פרוי מיט די קינדער זענען אָפּגעפאָהרען קיין אַמעריקע, דעם היגען פעטער אַוועק גוט, ער האָט צוריק געעפענט זיין פאַבריק און האָט גענומען א פיינעם לעבען. מ'האָט דאָ אָנגעהויבען שטאַרק בענקען נאָכ'ן יונגעלע. וועלכע די פרוי האָט בעטראַכט ווי אַן אייגענעם און מיט א יאָהר פינף צוריק האָט די מוהמע געמאַכט א נסיעה קיין אַמעריקע, ספּעציעל כדי צו זעהען איהר האָדוליע. אַמעריקע איז טאַקע א דאָלאַרען-מדינה. אָ-בער דעם יונגעלס שטיף-פאָטער איז דאָרטען ס"ה א פאָר-אַרבייטער אין א פאַבריק, וואָס האָט אין די גוטע צייטען פערדינט א 70—80 דאָלאַר א וואָך און היינט אין קריזיס. פערדינט ער ס"ה 40 דאָלאַר. און דער היגער פעטער איז א פאַבריקאַנט...

און דער בחור האָט ביני לביני שוין אבסאָל-ווירט די אומזיסטע רעגירונגס-שולען און האַלט שוין איצט ביים אוניווערזיטעט, וואו ס'קאָסט געלד. טענה'ט דער היגער פעטער, אַז ווען ס'וואָלט גע-האַלטען ביי א הונדערטער, וואָלט ער גערן גע-שיקט, אָבער ס'דאַרף קאָסטען 500 דאָלאַר א יאָהר — וואו נעהמט מען אַזוי פיל געלד? די מוהמע ווידער טענה'ט, אַז דאָס איז איהר איינציגע אויג אין קאָפּ און פאַר'ן קינד איז רעכט אַפילו זיך ענט-בלויזען.

און דער בחור וואָלט אפשר פערבליבען דאָ, ווי א בן-יחיד און יורש פונ'ם היגען פאַבריקאַנט פעהלט איהם נאָך אָבער א קלייניגקייט צו מינדער-יעהריגקייט, כדי צו בעקומען די אַמעריקאַנער ביר-גערשאַפט — און דאָס איז ווידער א שאַר דורכ-צולאָזען.

דיצט זיך דער בחור און לעבט א טאָג ביים היגען פעטער און וועט אַפּנים אָפּפאָהרען צוריק צום שטיף-פאָטער, כדי צו דערציהען ביז אַמעריקאַנער בירגערשאַפט און נאָכדעם....

נאָכדעם וועט ער שוין קענען לערנען אין אַן-אייראָפּעאישער אוניווערזיטעט.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר
אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)
טעל 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 11—1 און פון 2—3 נאכמ.

טוריסטיק און לאנדקענטשאפט

וועכענטליכע ביילאגע

די נויטיגקייט פון יודישער טוריסטיק

אז דאס איינזייטיגע שטאטישע לעבען אונ-זערס טראגט אין זיך געפאהרען, בעווייזט צום בולטסטען דער צוזאמענבראך פון אונזער עקאנא-מיק, די ספעציפישע ווירטשאפט אונזערע, וועלכע באגרעניצט זיך בלויז אויף דער שטאט און איז נישט אויסגערעכנט אויף קיין ווייטע מעטע. ביי געענדערטע באדינגונגען, ביי נייע געזעלשאפטליכע שטרעמונגען בלייבען מיר תמיד הענגען אין דער לופט, אהן א פעסטען באדען הינטער די פיס און — אין בעסטען פאל אנגעוויזען אויפ'ן חסד פון די יעניגע, וועלכע האבען צו זאגען און צו באפעהלען ביי דער גייער קאניונקטור.

איז דעריבער פערשטענדליך, וואס מיר ווע-רען פערהילכט פון די אלארם געשרייען: „פרא-דוקטיוויזאציע, צוריק צו דער ערד!".

די געשרייען בלייבען אבער נישט מעהר, ווי פוסטע פראזען. מיר פראדוקטיוויזירען זיך אין זעהר א שוואכער טעמפע און דער מהלך צוריק צו דער ערד איז אויף א האר נישט קלענער גע-ווארען.

די לאזונגען וועגען פיזישער דעגענעראציע, וועגען עסטעטיק ביי יודען, הערען זיך שוין זייט צעהנדליגער יאהרען. זיי פאלען זיך צונויף מיט דער השכלה-בעוועגונג און פונאנדערבליה פון דער העברעאישער ליטעראטור, סיי מאפו סיי לעווענזאן זענען ארויסגעטרעטען מיט פראיעקטען איבערצו-בויען די יסודות פון יודישען לעבען און דאס פראבלעם איבער אלע פראבלעמען איז געווען: ערד.

אבער אין צייטען פון טעכנישער און מא-טעריעלער קולטור האבען ריין-ראמאנטישע שטרע-מונגען פערלוירען זייער באדייטונג. ליבע צו דער נאטור, צוגעבונדענקייט צו דער ערד וועקט מען שוין נישט מיט'ן בלויזען שעהנעם ווארט. דא פא-דערן זיך שוין גאנץ אנדערע מיטלען.

ביי אונז גלייבט מען שטארק אין אויסערליכע פאקטארען: עקסטערמינאציע, פויפעריזאציע, ווע-לען ממילא צווינגען די יודישע מאסען איבערצוגיין צום באדען. מען רעדט, מען שרייבט וועגען פיזישער צוגרייטונג, אבער די באדייטונג פון אינערליכער, פסיכאלאגישער צוגרייטונג ווערט איגנאנירט אונטערגעשעצט. דער פלוצלינגדיגער עוועקטואל-געמאלטער איבערשפרונג פון שטאט און דארף, קאן זיין א שפרונג אין דער פיוסטערניש, וועלכער קען האבען פאטאלע פאלגען און געבען א טויט-קלאפ סיי דער אידעע, סיי דעם יחיד.

אין דעם פאל וואלטען מיר זיך גענויטיגט אין א בהדרגהדיג און פערמאנענטע צוגרייטונג. און דא קומט אונז צו הילף די טוריסטיק.

אין מערב-אייראפא איז לעצטענס די טוריס-טיק געווארען א פאלקס-בעוועגונג, וועלכע נעמט ארום אלע סאציאלע שיכטען, אנאלאגיש צום ספארט. ביי די מערב-אייראפייער איז עס טוריסטיק לשם טוריסטיק, און פאר אונז יודען קען טוריסטיק ווערען א וויכטיגער פסיכאלאגישער מאמענט אין אונזער שטרעבונג צו פראדוקטיוויזאציע, צו ערד. דעמאלט הערען די לאזונגען אויף צו זיין הוילע ווערטער, זיי ווערען טאטען, קאנקרעטע מעשים און מיר ווערען עדות פון א נייע דערשיינונג ביי יודען.

אונזערע סוחרים און אינטעליגענטען, בעלי-מלאכות און פראלעטאריער, וועלכע פיהרען א זיצענדען לעבענס-שטייגער הייבען אן צו פאר-שטיין, אז עס איז געזונד אפצורייסען זיך אויף א געוויסער צייט פון ווארשטאט און ביורא. צו נעמען דעם שטעקען (נישט דעם וואנדערשטעקען) אין האנד אריין, דעם רוק-זאק אויף די פלייצעס און ארויסלאזען זיך איבער'ן לאנד אנצוזעטיגען זיך מיט זיין שיינקייט און שעפען פרישע כחות צום ווייטערדיגען לעבענס-קאמף.

מ. בורשטין.

פוילישע קור-ערטער

זייערע אייגענשאפטען און איינארדנונגען

זאקאפאנע.

זאקאפאנע איז ביים היינטיגען טאג פאפולער סיי אין לאנד און סיי אין אויסלאנד, אלס איינס פון די פרעכטיגסטע, הויכבערגיגע טוריסטיש-ספארט-און קלימאטישע ערטער. זאקאפאנע געפינט זיך אין קראקאווער וואיעוואדשאפט, נאוואטארגער קרייז, ליגט אויף דער דרום-גרעניץ פון פוילען, צופיסעגס פון די טאטער-בערג, פון 850 ביז 1000 מעטער איבער דעם ים פלאך.

צוליב דעם, וואס זאקאפאנע איז צעווארפען איבער א גרעסערען ערד-שטח און די גאסען ווערען איבערגעהאקט פון פעלדער, פליינען, גארטענס און שארף-ליפענדיגע ריוועלעך פון די טאטרעס, קען זאקאפאנע צוגערעכנט ווערען צו די קלימאטישע ערטער מיט אן אלפען-כאראקטער.

די שענסטע צייט פון יאהר אין זאקאפאנע איז ווינטער. הגם די געגענד ווערט באלד אין תחילת בעדעקט מיט דיקע שניי-שיכטען, וועלכע ליגען ביז ווייט אין פריהלינג אריין, ווייזט די מעטעא-ראלאגישע סטאטיסטיק אן אויף די גרעסטע צאהל זונען-טעג אין פויל שען ווינטער. דער זאקאפאנער קלימאט האט א בעדייטענדע השפעה אויף דער קאנסטיטוציע פון מענשליכען ארגאניזם. ער ווערט ווידערשטאנדס-פעהיג, הויבט אונטער דעם שטאף-ווערקסעל, פערגרעסערט דעם אפעטיט און די בערג-לופט ווירקט פריש און דערקוויקענד אויף דעם אטעם און בלוט-צירקולאציע ארגאנען.

זאקאפאנע ווערט שטארק רעקאמאנדירט, אין דער ערשטער רייה, פאר אלע ארט לונגען-ליידענדע, פאר נאז, האלז, גארגעל און לופט-רעהרען אבשוואכונגען, פאר רעקאנוואלעסצענטען נאך לונגען-ענט-צינדונגען, נאך אפעראציעס פון ביינער-טובערקולאז א.ד.גל. אויסערדעם ווערט זאקאפאנע רעקאמענדירט פאר אלע ארט נערוועזע שלאפקייטען, ווי נעווראס-טעניע, באסעדאוו-קראנקהייט, אבשוואכונג פון די פערדייאונגס-ארגאנען, מאלאריע, אלע ארט בלוט-קראנקהייטען, ווי בלוטלאזיגקייט און בלוטארימקייט, שטאף-ווערקסעל קראנקהייטען, ווי פעטלייביגקייט א.ד.ג. ועל כולם איז זאקאפאנע אויסערגעוועהנליך גינסטיג פאר שוואך ענטוויקעלטע קינדער און איז בכלל אן אידעאלער אפרוה-ארט פאר פיזיש און גייסטיגע ארבייטער.

זאקאפאנע אלס צענטער פון ספארט און טו-ריסטיק, סיי זומער, סיי ווינטער איז פעל-שידענארטיג און פראגראם-רייך. זומער ווערען דורכגעפיהרט פער-שידענע ספארטען, ווי טעניס, פיסבאל שוים-איבונגען, לייכט-אטלעטישע איבונגען, וואסער-לויפען, איקליסטען און אוימא-געיעגען. נאך רייכער און אימפאזאנטער איז אין זאקאפאנע דער ווינטער-ספארט: אין דער ערשטער רייה געהען נארטען, שליטענס, גליטש-שיך, ווייטער קומען פאר פערד-געיעגען, פוטבאל אויף שניי, האקיי-שפילען א.א.וו.

עס איז דעריבער נישט קיין חדוש, וואס די קאלאניעס, וועלכע ווערען אויסגעהאלטען דורך דער ווארשעווער אבטיילונג פון דער יודישער געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט אין זאקאפאנע, האבען אזא ריזען-ערפאלג.

י. ז.

בעשלוסען

פון 4-טען דעלעגאטען-צוזאמענפאהר פון די יוד. געז. פאר לאנדקענטשאפט

דער צוזאמענפאהר בעאויפטראגט די הויפט-פערוואלטונג אונטערצונעהמען שריט אויפצובויען א „סכראניסקע" פון דער י.ג.פ.ל. אין די טאטרען אדער בעסקידען.

די הויפט-פערוואלטונג ווערט בעאויפטראגט צו שטעלען זיך אין קאנטאקט מיט די געזעלשאפ-טען, וועלכע פערמאגען אייגענע סכראניסקעס, אז זיי זאלען ערטיילען הנחות פאר מיטגלידער פון יודישע לאנדקענטשאפט געזעלשאפטען.

די הויפט-פערוואלטונג דארף אונטערנעהמען שריט צו פערגרעסערן די אינדיווידועלע באהן-הנחות, פאר מיטגלידער, וועלכע בעזיצען לעגיטי-מאציעס פון ז.פ.ט.ס. פון 33 פראצענט אויף 50 פראצענט.

דער צוזאמענפאהר פאדערט אויף די הויפט-פערוואלטונג, אז זי זאל פערטראקטירען מיט די קורערטער, וועגען ערטיילען הנחות פאר מיט-גלידער.

דער צוזאמענפאהר בעאויפטראגט די הויפט-פערוואלטונג, צו ערמעסיגען די פרייזען פון די קאלאניעס, עווענטועל צו שאפען ביליגע, צוגענג-ליכע קאלאניעס פאר אלע מיטגלידער און פאר דער ברייטער ארבייטער-מאסע.

דער צוזאמענפאהר פאדערט אויף אלע בע-זונדערע אפטיילונגען זיך צו שטעלען אין פערבינ-דונג מיטן יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט.

דער צוזאמענפאהר רעקאמענדירט אלע אפ-טיילונגען צו ארגאניזירען אומבעדינג עקספעדיצנטא-קורסען.

קאמוניקאט פון דער י.ג. פאר לאנדקענטשאפט

נאהנטסטע אויספלוגען:

די יודישע געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט אין פוילען, אבטיילונג אין לאדז, וואלטשאנסקא 35 טעל. 121-53 ארגאניזירט פאלגענדע אויספלוגען:

פרייטאג, ד. 28.7 ה.י. — אויף אונזער קא-לאניע אין גלאוונע. דער אויספלוג וועט דויערן 3 טאג, דער אבצאהל, וועלכער נעמט ארום זעמט-ליכע אויסגאבען, ווי: רייזע-הוצאות, בעקעסטיגונג, נאכטלעגער און בעזוכען איז פאר מיטגלידער: 10 גילדען, פאר געסט: 11 גילדען.

שבת, ד. 29-טען יולי ה.י. — נאך לאגעווניק און סמארדזעוו. (צוו. אנד. ווערט בעזוכט דער קלויסטער אין לאגעווניק).

זונטאג, ד. 30-טען יולי ה. י. — אויספלוג אויף אינזער קאלאניע אין גלאוונע.

זונטאג, ד. 30-טען יולי ה. י. — אויספלוג אויף דער פילטער סטאציע פון דער לאדזער קא-נאליזאציע, פארבינדען מיט א טוריסטישען שפאציר.

שבת, ד. 5 אויגוסט ה.י. — אין דער שטא-טישער בעטאניארניע און טוריסטישער שפאציר איבער פאלעשע עווענטועל די שטאטישע שולען פון בוימער, פלאנצונגען און בלומען.

שבת, דעם 5 אויגוסט ה.י. — נאך פאביאניץ און אומגעגענד. (זעהר אינטערעסאנטע בעזוכען אין די ארטיגע קולטורעלע, געזעלשאפטליכע און אינ-דוסטריעלע פלאצובקעס).

זונטאג, דעם 6 אויגוסט ה. י. — אויספלוג נאך ראדאגאשטש: טוריסטישער שפאציר אין דער אומגעגענד, פערבונדען מיט באדען און פלאזשע אויף דער ניי-איינגעריכטעטער פלאזשע.

זונטאג, דעם 6 אויגוסט ה. י. — אויספלוג קיין גלאוונע.

שבת, דעם 12 אויגוסט ה. י. — אויספלוג אין אינטערנאט אין העלענובעק און ניי-גדיניע (די אנטיילנעמער נעמען מיט באד-קאסטיומען).

• • •

ק א ר ו י ע. דעם 1-טען אויגוסט, 9.52 אווענד פאהרט אפ אונזער 5-טע קאלאניסטען-גרופע אין בעשטאנד פון 50 מאן קיין קארויע אויף אונזער ארטיגער קאלאניע.

די, וועלכע האבען זיך ביז איצט איינגע-שריבען און האבען נישט צוגעצאהלט די רעשט, ווערען געבעטען, אין זייערע אייגענע אינטערעסען דאס צו טון במשך פון היינטיגען טאג, אין גע-גענפאל וועלען זיי זיך נישט קענען בעטייליגען אין'ם גרופען-אפפאהר.

ווייטערדיגע איינשרייבונגען אויפ'ן 15-טען אויגוסט ווערען שוין אנגענומען.

ג ל א ו ו נ ע. ווי עס איז געווען פאראויסצו-זעהן, האט זיך די פרעקווענץ אויף אונזער קא-לאניע בעדייטענד פערשטארקט און מיר קענען מיט צופרידענהייט פעסטשטעלען, אז דער ציל, וועלכען מיר האבען זיך געשטעלט ביים גרינדען די קאלאניע, נעמליך איהר צוגענגליך מאכען פאר די ברייטע ארבייטער-מאסען, האט אונז נישט פער-פיהרט; ביים היינטיגען טאג געפינען זיך אויף אונזער קאלאניע אין גלאוונע ביז 40 מאן. ווייטערדיגע איינשרייבונגען ווערען אנגענומען אין סעקרעטאריאט פון דער געזעלשאפט פון 6—10 אוו.

ס'ווערען אויך אנגענומען איינשרייבונגען אויף די קאלאניעס פון דער ווארשעווער אפטיילונג פון דער י.ג.פ.ל. אין דרוסקעניק, קריניץ און זא-קאפאנע.

ר. איזראעל

דירעקטאר אדאלף גאלד

סענסאציאנעל-שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

6

— גוט, האט די גרויסע ארטיסטקע געזאגט, אויב ס'האנדעלט זיך וועגען דעם, וועל איך די ערשטע אנהויבען צו שטעלען פראגען.

— ווי אזוי זענט איהר געקומען צו ענט-דעקען די דראמע, וואס איך האב איבערגעלעבט די לעצטע 2 טעג?

— קוקענדיג אויף איך, האט טאאובע, אנ-געהמענדיג זיך מיט דעם גלייכגילטיג געזאגט.

— אבער מיר דוכט זיך, אז איך האב אייך נאך קיינמאל נישט אין מיין לעבען געזעהען.

— ענטשולדיגט, איך האב געזעהן דאס פער-גאנגענע היינט פארנאכט, מיט עטליכע שעה צו-ריק אייך צו בעוואונדערען, ביי א קינא-פארשטעלונג איך האב געזעהן א פילם, וואו די גאנצע אויפמערקזאמקייט איז געלענקט אויף אייך.

— איך פערשטעה נאך גארנישט

— מיט דעם גרעסטען פערגניגען וועל איך גלייך בעפרידיגען אייער נייגיריגקייט. מיט עטליכע שעה צוריק, בין איך געווען צוליב א גע-וויסען ענין שטארק אויפגערעגט, איך בין אן איינזא-מער מענש, איך האב געזוכט זיך צו פערגעסען בין ארויס אין גאס, אומעטום איז געווען פרעהליך און טומלדיג, אומעטום מוזיק און געלעכטער, איז דאך היינט די סילוועסטער-נאכט. מיך האט צו-געצויגען, איך בין נישט פון די, וועלכע זוכען עמאציעס און פערווילונגען אין נאכט-לא-קאלען, איין זאך וואס האט מיך יא צוגעצויגען איז געווען די בעקאנטמאכונג וועגען אייער אויפ-טריט אין „אימפעריאל"-טעאטער, פערשטעהט זיך, אז לויט מיין מאטעריעלער לאגע האב איך געקענט אויסקויפען א בילעט, כדי איך צו געהען זעהען, שוין לאנג, ווי אייער גרויסער נאמען אין דער וועלט האט צוגעצויגען מיין אויפמערקזאמקייט, איך האב זיך אבער נישט געוואלט טרעפען אין טעאטער מיט דעם שטענדיגען, נארישען, ענטשולדיגט מיר פאר'ן אויסדרוק, פרעמיערען פובליק, מיט זייער שטייפקייט, אנגעצויגענקייט און גרויסקייטס-מאניע. דעריבער בין איך געווען שטארק צופרידען, וועך איך האב דערזעהען אנאפיש וואס האט מיטגעטיילט, אז מ'קען זעהען אויפ'ן עקראן אייך די גרויסע „אדא", ווי אזוי איהר פערברענגט די צייט ביי אונז אין שטאט. איך בין געווען בעפרידיגט, איך וועל זעהען אייך און זיך נישט דארפען טרעפען מיט דעם פובליקום איך וועל זיצען, קוקען אויף אייך די גאנצע צייט און איהר וועט אפילו וועגען דעם קיין אהנונג נישט האבען.

— מערקווירדיג, האט די ארטיסטקע איבער-געחזרט, מערקווירדיג

— אלזא, איך האב אייך געזעהען אויפ'ן עקראן. איך האב אייך בעוואונדערט, ווען איהר זייט ארויס-געגאנגען די גאסען פון אונזער שטאט, ווען איהר זענט ארויס פון האטעל, ווען איהר זענט איינגעשטי-גען אין אויטא, אריינגעגאנגען אין מאגאזינען איינ-קויפען...

— אבער ווי קומט דער שטארקער אינטערעס פון אייך צו מיר

— דאס איז שוין א קאפיטעל פאר זיך, נישט אויף איצט צו בעטראכטען. מיט איין ווארט, איך האב אהן אייער וויסען אריינגעדרונגען אין א געוויסער מאס אין אייער פריוואטען לעבען

— איך פערשטעה נאך גארנישט...

— אבער דארט האב איך געזעהען, נישט נאר אייך — האט טאובע ווייטער אהן אפשטעל גערעדט, און דעם המון פון צוקוקער, וועלכע האבען אייך בעוואונדערט, האב איך בעמערקט אויפ'ן עקראן א מענשען, וועמענס גאנצע אויפפיהרונג האט זיך מיר די גאנצע צייט אויסגעוויזען זעהר מאדנע. אומעטום וואו איהר זענט געווען האט זיך אויך גע-פינען דער זעלבער מענש. אמת, ער האט זיך גע-האלטען פונדערווייטענס אן א זייט, אבער לויט דיין פערהאלטען זיך איז געווען זיכער, אז ער געפינט זיך דא נאר צוליב אייך. דאס האט אמת געקענט זיין אייער פון אייערע פערעהרער, אבער איך האב דעם מענש געקענט, איך האב איהם גלייך דערקענט און געוואוסט ווער דאס איז, דאס איז געווען ברונא וויס, דער לאדזער גרויס-אינדוסטריע-לער, דער אינטימסטער פריינד פון דירעקטאר אדאלף גאלד, מיט וועלכען ביי אונז איז א שרעקליכע טראגעדיע געשעהען.

הערמאן טאובע האט אפילו נישט בעמערקט ווי די ארטיסטקע האט א ציטער געגעבען, דערהערענדיג דעם נאמען פון אדאלף גאלד, אזוי איז ער גע-ווען פערכליבעט אין זיין ערציהלונג

— דער בליק פון ברונא וויס איז נישט געווען קיין פערעהרונג פאר אייער שעהנקייט, האט טאובע ווייטער דערציהלט, זיין בליק האט פער-ראטען גאר עפעס אנדערש. דער דאזיגער מענש האט מיך שטארק פעראינטערעסירט. איך בין געווען זיכער, אז נישט צוליב קיין צופאל, געפינט ער זיך שטענ-דיג דארט וואו איהר, נאר ער שטרעבט צו בעקענען אפילו די קלענסטע איינצעלהייטען פון אייער לעבען. ער האט אבסערווירט אייערע בעוועגונגען, און יעדען דיהר אייערען

— איהר וואלט געפאסט פאר א דעטעקטיוו מיין הער

— ניין, דאס האב איך צו פערדאנקען מיין גרויסע פערעהרונג און אכטונג צו אייך

— און איצט ווייסט איהר אלץ

— כמעט ווי אלץ, אבער צוליב אייער זיכער-קייט און רוה, וועל איך אייך שוין פון פאראויס זאגען אז איך בין הונדערט פראצענט איבער-צייגט, אז איהר זענט אין דער גאנצער דראמע גאר-נישט שולדיג. און איך וועל זיך בעמיהען אין דער דאזיגער היגזיכט אייך צו העלפען מיט וואס ס'וועט נאר מעגליך זיין, איך בין גענוג רייך און האב גענוג איינפלוס, כדי דאס אדורכצופיהרען.

— מיט וועמען האב איך דעם כבוד, האט די ארטיסטקע ענדליך געפרעגט

— איך הייס הערמאן טאובע באנקיר און גרויס אינדוסטריעלער.

דאס זאגענדיג האט ער דער ארטיסטקע דער-לאנגט די האנד, ער האט דאן-זשואניש א קוש געגע-בען אין איהרע פינגער און געזאגט

— איך וועל אייך מעהר נישט נודען, אבער גע-דענקט, אז איך שטעה שטענדיג ביי אייער זייט, אויף יעדען פאל, וואס ס'זאל נאר נישט געשעהען.

(פארטזעצונג קומט)

שוידערליכער פערברעכען

דערמארדעט זיין איידעם אויס אייפערזוכט צו זיין אייגענער טאכטער מיט וועלכער ער האט שוין א קינד. — שוידערליכע לעבענס-געשיכטע פון אנ'אלמן — א סעקסואליסט

אן אויסערגעוועהנליך שרעקליכער פערברעכען וואס האט נישט קיין ענלעכער צו איהם אין דער קרימינעלער כראניק, איז איצט ענטדעקט געווארען דורך דער ווילנער פאוויאטאווער פאליציי.

מיט 8 חדשים צוריק — דעם 10-טען נאוועמבער פון פערגאנגענעם יאהר איז אין רודזשיקער פאליציי-פאסטערונעק אריינגעפלאסען א מעלדונג וועגען

דער רעטזעלהאפטער פערשווינדונג

פון איינוואוינער פון דערבייאיגען דארף גודזשיסקי מ. וואיציונאוויטש.

לויט די רייד פון דעם פערשוואונדענעמס פרוי, וועלכע האט געמאכט די מעלדונג איז אויסגעקומען, אז וואיציונאוויטש איז מיט עטליכע טעג צוריק אוועק אין רודזישאק עפעס איינקויפען און נישט צוריקגעקומען.

די פאליציי האט גענומען זוכען, פונאנדערגעשיקט שטעק-בריוו, אבער אהן רעזולטאט. וואיציונאוויטש איז נישט געפונען געווארען.

געוויסע פאקטען האבען דער פאליציי איבערצייגט, אז

וואיציונאוויטש איז אוועק קיין ליטע,

וואו ער האט קרובים.

דערמיט וואלט דער ענין אפשר אויסגעשעפט געווארען, ווען נישט די עקשנות'דיגע קלאגען, אז וואיציונאוויטשעס פערשווינדונג איז נישט גלאט, אז ער איז נעמליך אנטלאפען אויס מורא פאר עפעס א בעגאנגענעם חטא. מיט די קלאגען האט זיך נאטירליך איבערגענומען דעם פערשוואונדענעמס פאמיליע און זי האט וועגען דעם געמאלדען דער פאליציי, וועלכע האט פון ס'ניי זיך פעראינטערעסירט מיט וואיציונאוויטשעס פערשווינדונג און ווידער פערפיהרט אן אויספארשונג.

אין רעזולטאט פון די אבסערוואציעס זענען פעסטגעשטעלט געווארען פאלגענדע פרטים:

אין דארף גודזשיסקי האט געוואוינט פון יאהרען לאנג די פאמיליע פעטראווסקי. וולאדיסלאוו פעטראווסקי איז בעקאנט געווען פאר א פערמעגליכען מענשען. זיין ווייב איז איהם אבגעשטארבען מיט עטליכע יאהר צוריק און פעטראווסקי האט געוואוינט מיט זיין זוהן מיכאל און א דערוואקסענע טאכטער אניעלא'ן זעהר א שיינע.

די איינוואוינער פון דערמאנטען דארף האבען שוין לאנג בעמערקט, אז צווישען פאטער און דער שיינער טאכטער הערשען מאדנע בעציהונגען.

דער אלטער איז געווען צו איהר זעהר אייפערזיכטיג און האט איהר פשוט פערוועהרט צו טרעפען זיך מיט יונגע לייט, וועלכע פלעגען איהר פערפאלגען מיט זייער ליבע.

אונטערן דרוק פון פאטער האט אניעלא פעטראווסקא געפיהרט גאר אן אנדער ארט לעבען ווי איהרע חבר'טעס, מיט וועלכע איהר פאטער פאטער פלעגט איהר נישט ערלויבען צו טרעפען זיך אפילו.

מיט דער צייט האט מען אין דארף בעמערקט, אז אניעלא פיאטראווסקא האט פערשוואנגערט און שפעטער אויך געבוירען א קינד. אין דארף האט מען שטארק געמורמעלט, אז

דער פאטער פון קינד איז אין דער זעלבער צייט זיין זיידע.

די דאזיגע קלאנגען האבען געצוואונגען פיאטראווסקי'ן חתונה צו מאכען זיין טאכטער פאר א געוויסען וואיציונאוויטש, וועלכער האט מסכים געווען צו נעמען פאר א ווייב די קאמפראמיטירטע „פריילין".

די חתונה איז פארגעקומען אין די ערשטע טעג פון חודש אויגוסט פון פ. י.

אויפן דריטען חודש נאך דער חתונה איז וואיציונאוויטש פערשוואונדען געווארען.

נאך וואס זיין פרוי האט זיך אומגעקעהרט צו איהר פאטער.

אין משך פון דער ווייטערדיגער אויספארשונג איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז וואיציונאוויטש איז ערמארדעט געווארען.

ווי עס האט זיך ארויסגעוויזען, האט דער פאטער — דער אויסוואורף, שוין נאכדעם ווי ער האט חתונה געמאכט זיין טאכטער, געוואלט ווייטער פערבלייבען מיט דער טאכטער אין אינטימע ליבעס בעציהונגען, דער איידים אבער, האט פערוועהרט אניעלאן זעהען זיך מיט איהר פאטער בעת זיין אפוועזענהייט.

דאמאלס האט דער אלטער פיאטראווסקי בעשלאסען פטור צו ווערען פון זיין איידים.

אין נאוועמבער פון פ. י. האט ער מיט דער הילף פון זיין זוהן מיכאל ערמארדעט וואיציונאוויטשען

די מערדער האבען אריינגעלייגט דעם טויטען קערפער אין א זאק און ארויסגעפיהרט 2 קילאמעטער ווייט פון דארף, וואו זיי האבען איהם בעגראבען אין וואלד. וועלענדיג פערווישען די שפורען פון שרעקליכען פערברעכען, האט ער פערשפרייט א קלאנג, אז זיין איידים איז אנטלאפען קיין ליטע.

וולאדיסלאוו און מיכאל פיאטראווסקי זענען ארעסטירט געווארען. בעת מעשה האבען זיי געלייקענט שטיין און ביין. בעתן קרייץ פערהער

האבען זיי זיך מודה געווען אין בעגאנגענעם פערברעכען.

דער אלטער פיאטראווסקי האט דערביי ערקלערט, אז ער האט שטארק ליב געהאט זיין טאכטער און האט ערמארדעט זיין איידים אויס אייפערזוכט צו זיין טאכטער.

דער אלטער פיאטראווסקי האט זיך אויך מודה געווען, אז ער איז דער פאטער פון זיין טאכטערס קינד.

ביידע פערברעכער זענען לויט דער פערארדנונג פון דער מאכט ארעסטירט געווארען און זענען אריינגעזעצט געווארען אין לוקישקער טורמע.

דעם טויטען קערפער פון ערמארדעטען האט מען נעכטען געפונען.

וויכטיג פאר מאטוריסטען קאנדידאטען אויף מעדיצין און דענטיסטיס

דער יודישער מעדיקער-פעראיין ארדענט איין אן ארגאניזאציאנס-קורס פאר קאנדידאטען אויף דעם מעדיצינישען פאקולטעט ביים ווארשעווער אוניווערזיטעט און אויך פאר קאנדידאטען אויפ'ן מלוכה'שען דענטיסטישען אינסטיטוט אין ווארשא.

דער קורס וועט ארומנעהמען פאלגענדע געגענשטאנדען: כעמיע, פיזיק, פיזיאלאגיע, ביאלאגיע, אנאטאמיע (ספעציעלע לעקציעס פאר דענטיסטען), היגיענע און אנדערע.

דער קורס וועט געדויערען במשך פון 2 וואכען דירעקט פאר דעם קוואליפיקאציע-עקזאמען. אינפארמאציעס ערטיילט און נעהמט אן איינשרייבונגען אויך שריפטליך דער סעקרעטאריאט פון פעראיין טעגליך פון 8 ביז 9 א זייגער. (טעלעפאן 249-03) ווארשא, עלעקטאראלנא 8 וואוינונג 25.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — — —	79.50
3 פראצענטיגע בוראוולאנע —	39.00
4 „ דאלארובקא —	48.00
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)	51.00
8 „ ווארשאווער פאנד-בריף	42.50
8 „ לאדזער „ „	38.25
ענגלישע פונט — — —	29.90
דאלאר – אפיצ. 6.46, נישט אפיצ. –	6.41
גאלד-דאלאר— — — —	9.15
גאלד-רובל — — — —	4.86
דייטשער מארק — — —	2.10

פון „עזרה" איז אלעקסאנדער

אלעקסאנדער.

ביי אונז אין שטאט האט זיך מיט 10 חדשים צוריק געגרינדעט א פרויען-פעראיין א. נ. „עזרה". איהר אויפגאבע איז צו שטיצען ארימע קראנקע.

לעצטענס האט דער פעראיין אדורכגעפיהרט א בלימעל-טאג עס איז געווארען געזאמעלט א סומעפון 78.30 זל.

די פערוואלטונג וויזט ארויס א לעבהאפטע טעטיגקייט, און איז שטענדיג גרייט צו ערפיהלען איהרע אויפגאבען.

מיר מאכען קיין געשעפטען נישט מיט אונזערע בלוטיגע דייטשע שונאים!

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, דעם 27 יולי 1933

11.57 צייט-סיגנאל. 12,05 קאנצערט. 12,33 קאמוניקאט. 12,35 קאנצערט. 2,55 גראמאפאן. 4,00 פאר קינדער. 4,30 געזאנג. 5,00 פארטראג. 5,15 קאנצערט. 6,15 פארלעזונג. 6,35 מוזיק. 7,05 פערשידענעס. 7,25 פאסט-קעסטעל. 7,40 פעליעטאן. 8,00 קאנצערט. 9,00 קאמוניקאט פון לאדזער האנדעלס-קאמער. 9,10 קאנצערט. 10,00 טאנץ-מוזיק. 10,25 ספארט. 10,35 קאמוניקאטען. 10,40 מוזיק.

* * *

פון אויסלאנד

4,45 פאריז – קאנצערט. 7,00 וויען – קאנצערט. 7,30 ריגא – קאנצערט. 8,10 האמבורג – אפערע. 8,35 מיילאנד – אפערע. 8,40 בודאפעשט – קאנצערט. 10,15 קאפענהאגען – קאנצערט.

די לאנגיעהריגע דרוקעריי און ליטאגראפיע
י. גרינבערג
לאדז, וסכאדניא 45
טעל. 131-90.
פיהרט אויס אלע ארט דרוק ארבייט ווי:
בריפבויגען, רעכנונגען, קאנווער, פאסט-קארטען, אדרעס-קארטען, וויזיט-קארטען, פלוג-בלעטלעך א. א. וו.
צו זעהר ביליגע פרייזען.
שיינע אויספיהרונג. רעעלע בעהאנדלונג.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

Potrzebny pierwszorzędn, pracownik fryzjerski damsko-męski z dyplomem od zaraz. Zgłosić się Piłsudskiego Nr. 26 sklep 10. 3916

קוואליפיצירטע ביוסטאנשען-נייהערינס קענען זיך זאפארט מעלדען ביי סאכאטשעווסקי, ציגעל-גאס 14. 3911

עס ווערט געזוכט א שפולערין אויף קראפט ביי א. זעלצער, קיל נסקיעגא 36/38

עס איז נויטיג א קוואליפיצירטע רעפערעזירקע צו טריקאטאזש פון זאפארט. גדאנסקא 59, שימכאוויטש. 3911

עס ווערט געזוכט א קאמפאניאשטעפער, א קוואליפיצירטער נייהער, זאל אויך קענען ריכטעווען. ביי גאטהעלף, זגערזשער 76. 3914

עס ווערט געזוכט א צימער אין צענטרום שטאט, מיט א בעזונדערן איינגאנג אין מיט אלע בעקוועמליכקייטען פאר 2 יונגעלייט. אפערטען אונטער „H." אין אדמיניסטראציע.

לעטשניצע כראברענא 4 רוג זגערושער 87
נעהמט אן קראנקע פון אלע ספעציאליטעטען
וויזיט 3 זל.
גינעקאלאגישער קאבינעט. 3371

לעטשניצע
זגערזשער 17
נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען
פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

די ביורא פון צייטונגען
— פון —
Aleksander KLINGBEIL
ציגעל-גאס 22
פער'סם'ט לאדז
מיט דער
היטלערישער פרעסע.

ווערקשטאל שירמס — פון — און שפאציר-שטעקענס
ס. פייגענבוים
לאדז, נארוטאוויטשא 19
עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען- און מענער-שירמס און שטעקענס צו קאנקורענץ-פרייזען.
נעהמט אן אלערליי רעפעראטורען פון שירמס און שטעקענס.

געזונט איז אנ'אוצר
Primeros PREZERWATYWY
איז די גאראנטיע פאר'ן געזונט.

כירורגישער קאבינעט
Dra med.
M. Kantora
איז געווארען איבערגעטראגען
אויף זשעלאנא 5
טעל. 112-22
נעהמט אן פון 1–3 און פון 6–8 אוו.
לעטשניצע-פרייזען.

שייטלען
מיט פאריזער שריפטען און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע און מאניקור
ביי קערש, סקווערנא 15

משנה חב"ד
מאת חיים יצחק בוניו :: יצא לאור ספר שני
משנת האלהות
תוכן הענינים: א) יחוד האלהות. ב) תורת הצמצום. ג) תורת הספירות. ד) תורת הבריאה יש מאין. ה) תורת האותיות.
דעת הבקורת
חיים נחמן ביאליק. היה ברכה! לו מצאו הספרים היסודיים בספרותנו הישנה סדרנים ופרשנים כמוך — כי עתה היתה השפעתם מרובה ועמוקה על מחשבת הדור ועל סגיונו, ולא היתה ספרותנו החדשה מנותקת כל רק מכל שרשי הויתה היוחנית. סדור חדש בדברים ישנים מאיר אור חדש על הדברים, והדברים העתיקים מאירים ושמחים כנתינתם בימינו ובדורנו. יישר כחך! והלואי שתמצא ספרות החסידות כולה את גואלה הנאמן כמוך!
ועוד כמה חכמים, כופרים, גאוני התורה ומשוררים מקלסים את הספרים.
מחירו 2 ז. עם המשלוח 2.25. א. וב' יחד 3.50. בחו"ל 2.50, א' וב' יחד 4 ז. בוקיפה לא ישולח. הזמנה 5 עקזמפ. הנחה 20%. למוכ"ס 25%. מעשרה ספרים ומעלה הנחה 35 פראצ. המכירה הראשית אצל המחבר:
Warszawa, Orla 15/7, P.K.O. 4752 Ch. Bunin
או: Łódź, Al. Kościuszki 29, Ch. Bunin.

דרוקער און זעצער
קענען זיך שוין מעלדען אין דער דרוקעריי
פיעטריקאווער 35.

עס איז געפונען געווארען
א מיליטער-ביכעל אויפ'ן נאמען יצחק וויינבערג.
אפצונעהמען נעגען אנאנס-קאסטען אין אדמיני. פון דער צייטונג.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ —60 „ „ „ „ 4
נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ —18 „ „ „ „
אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט, שפאלטען) פלעגע פארגעמען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז – 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ – 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס פאר'ן אינהאלט און טערמין פון די אנאנסן איז דער פארלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיני. איז אפען ביטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 81.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman